FĂRĂ COMENTARII: Motivarea Înaltei Curți in cazul Nordis

By **FLUX 24** 26 februarie 2025, 18:33

ANALIZÂND CONTESTAȚIILE FORMULATE ÎN CAUZĂ ATÂT

POTRIVIT SUSȚINERILOR ORALE, CÂT ȘI ÎN RAPORT CU

CONȚINUTUL ACTELOR ȘI LUCRĂRILOR DOSARULUI, DAR ȘI DIN

OFICIU, SUB TOATE ASPECTELE DE LEGALITATE ȘI TEMEINICIE,

COMPLETUL DE JUDECĂTORI DE DREPTURI ȘI LIBERTĂȚI DIN

CADRUL ÎNLATEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CONSTATĂ

URMĂTOARELE:

I. Evaluarea holistică a cauzei în limitele competenței funcționale a

judecătorului de drepturi și libertăți

Procedând la evaluarea holistică a cauzei Înalta Curte reține următoarele

aspecte ce prezintă relevanță cu privire la soluționarea propunerii de luare a măsurii

1. Referatul întocmit de procuror prin care a solicitat luarea măsurii arestării preventive conține trimiteri relativ sumare la probatoriul pe care se sprijină suspiciunea rezonabilă a comiterii faptelor în considerarea cărora s-a formulat propunerea de arestare preventivă, reluând, în esență, conținutul ordonanțelor de extindere a urmăririi penale și de punere în mișcare a acțiunii penale față de inculpați, la care sunt adăugate și câteva pasaje din cuprinsul activităților de supraveghere tehnică. În același timp, acuzația de constituire a unui grup infracțional organizat este descrisă generic și echivoc;

2. Încheierea judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București cuprinde 199 de pagini structurate astfel: primele 167 de pagini sunt redarea referatului întocmit de către procuror, în vreme ce următoarele 30 de pagini conțin în esență sinteza referatului întocmit de parchet și referiri stereotipe la funcțiile măsurilor preventive, ultimele pagini vizând măsurile procesuale dispuse în cauză. În aceste condiții, contribuția judecătorului se plasează la nivelul minimal al analizei propunerii de arestare preventivă pentru a satisface cerința unei motivări concrete din care să rezulte faptul că a analizat cauza cu care a fost învestit, fără a fi antamate la nivelul suspiciunii rezonabile principalele probleme de drept pe care le ridică cauza;

40**3.** Deși chiar de la data începerii urmării penale, în data de **22.06.2022**, parchetul a demarat o investigație cu privire la faptul că în perioada 2019 -2021 reprezentanții NORDIS MANAGEMENT SRL au constituit un grup infracțional organizat în vederea transferării a peste 30.000.000 lei din conturile societății sus-menționate în conturile bancare

Cristian Andrei (asociați și angajați ai societății) cu diferite justificări, operațiuni urmate de retrageri repetate de la ATM sau de retransferarea sumelor în conturile unor persoane fizice, existând suspiciunea că toate acestea au avut ca scop real însușirea sumelor respective de către membrii grupării, investigatia *in rem* a durat peste 2 ani și 7 luni, timp în care, astfel cum rezultă din cuprinsul ordonanțelor de punere în mișcare a acțiunii penale, transferul de capital a continuat (până în anul 2024), aceasta în condițiile în care parchetul monitoriza actele societăților comerciale investigate. Acest aspect relevă fie o ineficiență probatorie în cauză, fie existența unor dubii cu privire la caracterul ilicit al acestor tranzacții, ori cu privire la tipicitatea faptelor investigate;

4. Raportul de constatare tehnico-științifică din data de 13.12.2024 a fost întocmit de specialiștii din cadrul structurii specializate de parchet la peste doi ani de la data începerii urmăririi penale. Or, pe calea acestui procedeu probatoriu se realizează determinarea („constatarea”, „fixarea”) unor fapte care fac obiectul probei și care sunt necesare pentru buna desfășurare a urmăririi penale *în condițiile în care există în mod real un risc actual de dispariție sau de schimbare a acestor situații de fapt*, fără a se urmări o evaluare complexă a acestora în scopul obținerii unei explicații științifice detaliate. Acesta este motivul pentru care constatarea de specialitate nu este contradictorie și nu se poate încuviința în faza de judecată. Prin urmare, va constitui un caz de patologie a probei dispunerea nelegală și neloială a acesteia, prin care sunt depășite limitele stipulate de legiuitor pentru

inculpatului în condițiile în care, prin natura, amploarea și complexitatea obiectivelor stabilite în ordonanța prin care se încuviințează procedeul probatoriu al constatării de specialitate, procurorul urmărește, de fapt, efectuarea unei expertize mascate pentru a obține evaluarea și explicarea științifică a unei situații de fapt, fără asigurarea exigenței de contradictorialitate. În această situație, nelegalitatea decurgând din obiectul constatării de specialitate și din complexitatea propozițiilor probatorii stabilite atestă o depășire a limitelor stipulate de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală care atrage vătămarea dreptului la apărare al suspectului sau inculpatului ori de câte ori raportul de constatare este folosit pentru dispunerea unei măsuri asiguratorii ori ca probă în acuzare. Deși nu intră în 41competența funcțională a judecătorului de drepturi și libertăți să se pronunțe cu privire la excluderea probelor nelegal sau neloial administrate, acesta nu poate reține la determinarea suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea unei infracțiuni mijloace de probă asupra cărora planează dubii semnificative relative la legalitatea și loialitatea cu care au fost dispuse și obținute în cauză;

5. Temeiurile factuale propuse de procuror pentru luarea măsurii arestării preventive prezintă numeroase ***vicii de natură a afecta posibilitatea reținerii unei suspiciuni rezonabile*** cu privire la acuzațiile pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală, în configurația descrisă de către procuror, în raport de probele administrate până la data formulării propunerii de luare a măsurii arestării preventive după cum urmează:

a. *Relativ la acuzația de constituire a unui grup infracțional*

pluralitatea de inculpați depășește limitele unei pluralități ocazionale, în condițiile în care s-a raportat la organigrama unei societăți comerciale, a omis existența unui grup fiscal permis de legislația specială, precum și natura raporturilor de familie existente între inculpați;

b. *În ceea ce privește acuzația de înșelăciune* procurorul s-a rezumat la audierea până la momentul formulării propunerii de arestare preventivă a sub 20% dintre persoanele care au pretins că sunt subiecții pasivi ai acestei infracțiuni, nu a lămurit modalitatea în care faptele reținute pot fi distinse de actele de neexecutare culpabilă a promisiunilor de vânzare cumpărare și nu a identificat modalitatea de configurare a urmării imediate a infracțiunii. Este astfel relevat, pe de o parte, lipsa de preocupare a procurorului pentru identificarea celor mai eficiente mecanisme în scopul protejării intereselor persoanelor care au susținut că au fost prejudiciate prin actele inculpaților, iar, pe de altă parte, riscul creării unei false impresii în mediul privat cu privire la ceea ce este licit sau ilicit în modalitate de desfășurare a afacerilor atunci când sunt încheiate promisiuni bilaterale de vânzare în domeniul imobiliar, domeniu care ocupă un loc important în ansamblul economiei naționale;

c. *În ceea ce privește acuzația de delapidare* procurorul a realizat o prezentare globală și echivocă a unor tranzacții financiare fără a determina modalitatea în care acestea pot fi distinse de infracțiunea de folosirea cu rea – credință a creditului societății prevăzută de art.272 alin.(1) lit. b) din Legea nr.31/1990, care prin raportare la limitele speciale de pedeapsă nu

mod netemeinic ca făcând obiect al acestei infracțiuni transferuri bancare care în mod cert nu pot face obiectul delapidării cum ar fi cele relative la plata salariilor, la întreținerea unor membri de familie ori la achiziția unor zboruri private sau autovehicule de lux, acestea din urmă putând face cel

42**II.** mult obiectul unor cheltuieli nedeductibile. Procedând astfel, se creează riscul transformării delapidării în mediul privat într-o infracțiune aplicabilă oricărui act desfășurat în legătură cu gestionarea unei afaceri;

d. *În ceea ce privește acuzația de evaziune fiscală* se remarcă, pe de o parte, lipsa unei probațiuni adecvate pentru determinarea fictivității unei tranzacții în ipoteza în care plata a fost realizată prin transfer bancar, referatul parchetului invocând actele de control ale organelor fiscale, în condițiile în care constatările acestora au valoare numai de act de sesizare a organelor judiciare, iar nu de mijloc de probă. Pe de altă parte, echivocitatea descrierii acuzației de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat conduce la neîntrunirea standardului suspiciunii rezonabile în cazul în care cota de TVA a fost stabilită la nivelul minim de 5% și recuperată în același cuantum. Caracterul echivoc al acuzației în această din urmă privință nu este apt să justifice la nivelul suspiciunii rezonabile dacă a existat sau nu o stabilire deliberată a unei alte cote de TVA în scopul obținerii rambursării unor sume mai mari și nici de

impunere de către organele fiscale;

e. *Reținerea suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea spălării de bani* este semnificativ afectată atât de viciile descrise anterior relative la infracțiunile predicat, cât și de caracterul general și repetitiv al descrierii faptei care a avut ca efect aplicarea indistinctă a acesteia inclusiv pentru cheltuieli relative la plata salariilor, ori la întreținerea membrilor de familie etc. In plus preluarea prin copiere a actelor de spălare la fiecare inculpat în parte face ca acest temei de privare să se releve ca o „noutate" prin consacrarea faptului că toți inculpații „spală" la fel sumele de bani încasate, în absența unei particularizări a actelor reținute în acuzare;

f. *În privința actelor de complicitate* parchetul nu a dovedit prin probe la standardul suspiciunii rezonabile existența unor legături subiective între participanți, acuzația cantonându-se la nivelul unei prezumții judiciare.

Evaluarea individuală a temeiurilor factuale: Acuzații cu privire la care, prin raportare la probele administrate până la data formulării propunerii de luare a măsurii arestării preventive, nu se poate reține îndeplinirea standardului suspiciunii rezonabile pentru a constitui o bază factuală pentru dispunerea unei măsuri preventive

43Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție reține că articolul 5 parag.1 lit. c) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale stipulează necesitatea existenței unor motive rezonabile de a presupune că persoana privată de libertate a comis o

infracțiune

său nearbitrar.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că prin existența unei suspiciuni rezonabile se înțelege existența unor date, informații care să convingă un observator obiectiv și imparțial că este posibil ca o persoană să fi săvârșit o infracțiune. Caracterul rezonabil al suspiciunii se apreciază în funcție de circumstanțele fiecărei cauze *(CEDO, hotărârea din 30 august 1990, în cauza Fox, Campbell și Hartley contra Marii Britanii).*

Faptele probatorii care ar putea da naștere unei presupuneri rezonabile nu trebuie să fie de același nivel cu cele necesare pentru a justifica o condamnare *(CEDO, hotărârea din 7 aprilie 2005, în cauza Calleja contra Maltei).*

II.1. Cu privire la temeiul factual constând în acuzația de constituire a unui grup infracțional organizat

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că față de materialul probator administrat până la acest moment în cauză ***nu sunt întrunite exigențele art. 5 parag.1 lit. c) și parag. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru ca acestea să constituie bază factuală pentru privarea de libertate a inculpaților în ceea ce privește acuzația de comitere a infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat prevăzute de art. 367 C.pen.***

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că potrivit dispozițiilor art. 367 alin. (6) C.pen. prin *grup infracțional organizat* se înțelege *grupul structurat, format din trei sau mai multe*

coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni.

Acțiunea de *constituire a unui grup infracțional organizat* în scopul comiterii uneia sau a mai multor infracțiuni presupune activitatea de asociere a mai multor persoane (pluralitate constituită), în scopul ca, în timp, să fie pregătite, organizate sau duse la îndeplinire activitățile ilicite. Așadar, trebuie să existe o pluralitate constituită de cel puțin trei făptuitori, care acționează în mod coordonat în baza unei discipline interne, având reguli ierarhice și roluri bine definite pentru a realiza activitățile infracționale. Este astfel de esența grupului existența autonomă a unei organizări constituite din cel puțin trei persoane.

Prin *inițierea constituirii unui grup infracțional organizat* se înțelege acea activitate prin care inițiativa constituirii grupului este comunicată altor persoane, cât și propunerea către persoanele cărora li se face această comunicare de a face parte din grup [a se vedea în acest sens C.S.J., secț. pen., dec. nr. 4074/2002].

Aderarea la un grup infracțional organizat presupune existența *a priori* a unui grup infracțional organizat constituit din cel puțin trei persoane în scopul săvârșirii de infracțiuni și că o persoană și-a manifestat voința de a se alătura grupului în 44vederea realizării scopurilor infracționale. Este totodată necesar ca manifestarea de voință exprimată în sensul aderării să fie acceptată de ceilalți membri ai grupului.

În privința infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că parchetul și-a întemeiat propunerea de arestare a inculpaților din prezenta cauză pe suspiciunea rezonabilă că:

a. Inculpații Ciorbă Vladimir Răzvan, Poștoacă Gheorghe-

forme în cadrul unor societăți comerciale, direct, la vedere sau prin persoane interpuse și factorii decizionali și că au fost beneficiarii unor sume externalizate din conturile societății Nordis Management S.R.L.;

b. Unii dintre inculpați dețin calitatea de asociat și/sau administrator în cadrul societăților LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L., NORDIS MAMAIA S.R.L., NORDIS HERĂSTRĂU S.R.L și NORDIS VIEW S.R.L., [Poștoacă Nicolae Cristian, Poștoacă Florin Alexandru (cei doi frați ai inculpatului Poștoacă Gheorghe Emanuel) și Saitoș Bogdan-Adalbert), iar alții au calitatea de angajați ai acestor societăți (Răileanu Sanda și Oprea Oana Claudia) în cadrul departamentului contabilitate și juridic.

Astfel, inculpatul **Poștoacă Nicolae – Cristian** este asociat și director de program în cadrul Nordis Management S.R.L. precum și asociat și/sau administrator și director general în cadrul societăților Mapp Development S.R.L., Nordis Hotel S.R.L., Nordis Premium Investment S.R.L., Nordis View S.R.L., Nobileo Real Estate S.R.L., Lampp Building Project S.R.L., Addicted Evolution S.R.L., și Nordis Mamaia S.R.L.

Inculpatul **Poștoacă Florin-Alexandru** este director comercial în cadrul S.C. Nordis Management S.R.L. dar și asociat și/sau administrator și director de vânzări în cadrul societăților Mapp Development S.R.L., Nordis View S.R.L., Nordis Mamaia S.R.L.

Inculpatul Saitoș Bogdan-Adalbert este director de program în cadrul Nordis Management S.R.L., fiind cooptat în afacere de către familia Ciorbă. Acesta a

controlate de către Ciorbă Vladimir Răzvan. Deține calitatea de asociat și/sau administrator precum și funcția de director general în cadrul societăților Nordis Building Management S.R.L., Nordis Hotel S.R.L. și Nordis View S.R.L.

Inculpata Răileanu Sanda este contabilul șef al grupării, angajată ca director economic în cadrul Nordis Management S.R.L. și conduce activitatea contabilă a societăților Hathor Trading Estate S.R.L., Car Studio Detailing S.R.L., Expert Construct Development S.R.L., Lampp Building Project S.R.L., Nobileo Real Estate S.R.L., Nordis Mamaia S.R.L., Addicted Evolution S.R.L., Nordis Hotel S.R.L. Aceasta oferă soluții contabile cu privire la întocmirea și înregistrarea în contabilitate a unor operațiuni/documente justificative. **Oprea Oana Claudia** este de asemenea contabil și angajată în mai multe societăți controlate de grupare. Cel mai important rol al acesteia este cel legat de operarea pe conturile societăților, întrucât este împuternicită pe conturile mai multor societăți și prin mijloace electronice de plată (internet banking, userul și parola fiindu-i atribuite acesteia), efectuează operațiuni bancare în sistem on-line, inclusiv externalizarea sumelor de 45bani din patrimoniul celor 5 societăți către persoanele fizice sau către alte societăți. De asemenea, Oprea Oana Claudia operează și pe conturile personale ale liderului Ciorbă Vladimir Răzvan, achitând în numele acestuia cheltuielile ocazionate de ședederea și deplasarea în Principatul Monaco.

c. Trei dintre inculpați [Ivan George-Marian Vasile (Ivan) Gabriela-Alina, Matei Cristian Andrei) pun în executare deciziile inculpaților anterior menționați.

Astfel, inculpatul *Ivan George-Marian* *a fost introdus ca asociat al Nordis*

doar scriptic, neavând niciun fel de putere decizională, ca asociat și sau administrator sau ca angajat în funcția de director în cadrul societăților Car Studio Detailing S.R.L., Constrom Group G.C. S.R.L., MBG Ideal Management S.R.L., XYZ Prosper Construct S.R.L. și Lampp Building Project S.R.L. Principala sarcină o reprezintă gestionarea conturilor bancare ale mamei sale, Ivan Maria, respectiv retragerea de la A.T.M.-uri a sumelor de bani din conturile acesteia.

Inculpata Vasile (Ivan) Gabriela-Alina (sora inculpatului *Ivan George-Marian*) deține diferite funcții (inspector/referent resurse umane, manager resurse umane, director general) în cadrul societăților Nordis Hotel S.R.L., NORDIS MANAGEMENT S.R.L., ADDICTED EVOLUTION S.R.L., MBG Ideal Management S.R.L., EXPERT CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L., NOBILEO REAL ESTATE S.R.L. și CONSTROM GROUP G.C. S.R.L. De asemenea, acesta figurează ca asociat și/sau administrator în cadrul ASAP WORD CONSTRUCTION S.R.L., MILLENNIUM EVOLUTION S.R.L., UNIVERSAL BUILDERS S.R.L. și UNIVERSE HOLDING S.R.L.

Inculpatul Matei Cristian Andrei deține diferite funcții (șef birou/serviciu administrativ, director general adjunct, manager achiziții, director, agent de vânzări) în cadrul societăților NORDIS MANAGEMENT S.R.L., EXPERT CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., MBG IDEAL MANAGEMENT S.R.L., CAR STUDIO DETAILING S.R.L., LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L. De asemenea, acesta figurează, ca asociat și/sau administrator în cadrul LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L. AS CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., EXPERT CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., MBG IDEAL MANAGEMENT S.R.L., MPGS CT

d. Inculpata Vicol Ciorbă Laura Cătălina a beneficiat de sume de bani virate din conturile societăților sus-menționate. Deține calitatea de asociat în două societăți CAR STUDIO DETALING și HATHOR TRADIBG ESTATE, care încasează sume de bani consistente de la societățile sus – menționate. S-a apreciat că, având în vedere profesia acesteia de avocat penalist practicant, **cunoaște foarte bine mecanismele infracționale, se implică doar când este cazul (formularea de plângeri împotriva actelor întocmite de inspectori) și discret, mai ales având în vedere calitatea de deputat pe care a deținut-o în perioada 2020-2024 din partea unui partid politic .**

Astfel, parchetul a apreciat că aceste date constituie suficiente temeiuri cu privire la existența unei bănuieli rezonabile referitoare la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 367 C.pen.

46Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că ***probele administrate până la acest moment procesual nu conduc, în sine, la concluzia că se impune luarea unei măsuri preventive față de inculpați pentru comiterea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat, în absența unor dovezi din care să rezulte suspiciunea rezonabilă cu privire la:***

1. data și modul de constituire a grupului (data la care se presupune că a fost comisă infracțiunea nu a fost indicată în actele și lucrările procurorului arătându-se doar faptul că aceasta a fost comisă în intervalul 2018 – 2025, fără a se preciza data inițierii sau a constituirii grupului

cu Poștoacă Gheorghe Emanuel și **Mihai Alexandru,** a inițiat și constituit un grup infracțional organizat, la care au aderat și alte persoane, care a funcționat până în luna ianuarie 2025”). Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție Curtea consideră că, în condițiile în care infracțiunea se consumă la momentul inițierii sau constituirii grupului infracțional, organele de urmărire penală aveau obligația de a identifica în mod explicit această dată. Prin urmare, Înalta Curte apreciază că indicarea unei perioade variabile de șapte ani în care se susține că a fost constituit un grup infracțional organizat fără identificarea momentului consumării infracțiunii echivalează cu imposibilitatea probării la nivelul suspiciunii rezonabile a existenței unei pluralități constituite de infractori și pledează pentru reținerea în cauză a unei pluralități ocazionale sub forma participației penale;

2. existența a cel puțin trei persoane care au constituit în mod deliberat grupul și individualizarea explicită a acestora: din actele de urmărire penală nu rezultă manifestarea de voință a cel puțin trei dintre inculpații care au constituit grupul, în sensul că au luat decizia de a se asocia pentru a acționa structurat pentru o anumită perioadă de timp pentru a comite una sau mai multe infracțiuni. Înalta Curte constată că aspectele relevate de organele de urmărire penală sunt apte să ateste organizarea unei activități comerciale care putea sau nu să fie eficientă economic. În plus, existența unor angajați și asociați în cadrul uneia sau mai multor societăți comerciale nu atrage concluzia că aceștia au decis să constituie

suspiciunii rezonabile că cel puțin trei persoane au decis să realizeze încă de la început o pluralitate constituită de infractori nu se poate reține nici suspiciunea rezonabilă cu privire la întrunirea elementelor de tipicitate ale faptei de aderare la acest grup;

3. manifestarea de voință explicită de a adera la un grup infracțional constituit și acceptarea acestei manifestări de către membrii grupului.

47În acest sens, în cauza *Murray contra Marii Britanii* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că, dacă sinceritatea și temeinicia unei bănuieli constituiau elementele indispensabile ale rezonabilității sale, această bănuială nu putea privită ca una rezonabilă decât cu condiția ca ea să fie bazată pe fapte sau informații, care ar stabili o legătură obiectivă între suspect și infracțiunea presupusă. În consecință, nici o privare de libertate nu se poate baza pe impresii, intuiție, o simplă asociere de idei sau de prejudecăți, indiferent de valoarea lor, în calitate de indiciu al participării unei persoane la comiterea unei infracțiuni. (*CEDO, hotărârea din 25 ianuarie 2006 , în cauza Murray contra Marii Britanii*).

În consecință, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție opinează că ansamblul acuzației formulate împotriva inculpaților în ceea ce privește existența pluralității constituite de infractori are caracter general și echivoc, faptele unora dintre inculpați (**CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN**, **POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL**, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU**) având doar natura unei pluralități ocazionale obiectivată sub forma participației penale la comiterea infracțiunilor de delapidare și spălarea banilor, așa cum vom arăta ulterior.

comită împreună una sau mai multe infracțiuni, organizându-și activitatea infracțională în vederea asigurării eficienței acesteia, precum și în scopul evitării descoperirii infracțiunilor comise de către autorități nu constituie *per se* o pluralitate constituită de infractori, pentru reținerea incriminării autonome prevăzute de art. 367 C.pen.

Raportat la standardul probatoriu al suspiciunii rezonabile, Înalta Curte consideră că activitatea infracțională a unora dintre inculpați (**CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN**, **POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL**, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU**) ***constituie o formă clasică de participație penală***, fiind reliefată pe de o parte *componenta obiectivă* a acesteia, constând în săvârșirea împreună a uneia sau mai multor fapte prevăzute de legea penală, cu identificarea rolurilor fiecăruia dintre făptuitori, iar, pe de altă parte, *componenta subiectivă* constând în conlucrarea acestora la comiterea faptelor.

Deopotrivă, Înalta Curte apreciază că tendința constatată în practica judiciară de a asimila o pluralitate ocazională de infractori pluralității constituite de infractori în ipoteza în care participanții își împart rolurile în cadrul activității infracționale și comit mai multe infracțiuni sub forma concursului real (omogen sau eterogen) este consecința eronatei înțelegeri a scopului urmărit prin incriminarea pluralității constituite și a faptului că reținerea caracterului infracțional autonom este justificată de necesitatea existenței a minim trei persoane (membrii asocierii/grupului având toți calitatea de autori ai infracțiunii) care să aibă un plan de a săvârși anumite infracțiuni (*„pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai*

conducere care asigură coordonarea grupului în ansamblu și să fie constituită pentru o anumită perioadă de timp. O interpretare contrară, cum este cea abordată de parchet, este aptă de a conduce la concluzia că și unele entități juridice cum ar fi *grupul de societăți* (definit de art. 5 pct. 35 din Legea 85/2014: grup de societăți înseamnă două sau mai multe societăți interconectate prin control și/sau deținerea 48participațiilor calificate) sau grupul fiscal (definit de Codul fiscal) constituie o structură criminală organizată.

II.2. Cu privire la temeiul factual constând în acuzația de înșelăciune

În ceea ce privește acuzația de înșelăciune Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că parchetul a indicat, în esență, următoarea baza factuală pentru susținerea propunerii de arestare preventivă, însușită fără o evaluare prin raportare la dispozițiile de drept civil sau la elementele constitutive ale infracțiunii de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București:

a. ulterior încheierii promisiunilor de vânzare pentru unitățile locative și încasării sumelor de bani de la clienți, cu titlu de avans sau integral, scopul convenției (respectiv construcția imobilului, încheierea contractului de vânzare-cumpărare și punerea la dispoziție a apartamentului contractat clientului-cumpărător), a fost deturnat printr-o serie de mijloace frauduloase, astfel încât clientul ***să fie indus și menținut în eroare cu privire la cauzele pentru care fie nu se poate încheia contractul de vânzare-cumpărare în situația în care imobilul se apropia de finalizare, fie nu se demarează lucrările sau, după caz, acestea nu sunt finalizate;***

nu au vizat doar promisiunile de vânzare-cumpărare, ***ci și actele adiționale*** care au fost încheiate ulterior, pe măsură ce termenele de execuție si predare a unităților locative nu au fost respectate, prin invocarea unor clauze inserate în cuprinsul contractelor, formulate extrem de vag și general, acestea fiind activate la momentul oportun (vremea nefavorabilă, interdicția Primăriei Năvodari de a nu se desfășura lucrări în sezonul estival, pandemia Covid 19, războiul din Ucraina etc.);

c. Situațiile care au împiedicat semnarea contractelor/predarea unităților locative, respectiv manoperele presupus frauduloase: **prezentarea unui contract cadru care nu se putea negocia** (declarații martori Gheorghe Florin Doru, Voevodschi Petru Cosmin, Grigorenco Ovidiana, declarații persoane vătămate Stoica Doru-Costin, Rădoi Daniel etc.); **prezentarea unui procent foarte mare de vânzări pentru a grăbi semnarea promisiunii** (declarații martori/persoane vătămate Cârstocea Andrei Mădălin, Neagu Elena, Popescu Claudia Maria, Badea Cosmin Petruț etc.); **amânarea nejustificată și repetată a semnării contractelor prin transmiterea de notificări – cauze nereale-pandemie, război** (declarații martori/persoane vătămate Constantin Răzvan Andrei, Mincu Bogdan, Sandu Aduna Irene, Topolniceanu Mihai, Manea Cătălin Alexandru etc.); **impedimente false (inexistente) la semnarea contractului – neplata taxelor și impozitelor**; **lipsa apartamentării și intabulării prezentate drept cauză a imposibilității de semnare a contractului** (declarații martori/persoane vătămate Dinu Dragoș Mihai, Rădoi Daniel, Răducanu Viorel-Marian etc.);

49Cârstocea Andrei Mădălin, Constantin Răzvan Andrei, Mincu Aurora Simona etc.); **vânzarea unității locative unei alte persoane** (declarații martori/persoane vătămate Voevodschi Petru Cosmin, Mocanu Ingrid Luciana, Zorilă Cristian-Marcel, Răducanu Viorel-Marian, etc.), **constatarea faptului ca unitatea era folosită în cadrul hotelului Nordis, în timp ce se refuza semnarea contractului** (declarații martori Zorilă Cristiana-Marilena, Petreuș Cristina Mariana), **condiționarea semnării contractului de vânzare de asumarea unor noi obligații, cum ar fi cedarea folosinței pe o perioadă lungă de timp)** – declarații martori/persoane vătămate Voevodschi Petru Cosmin, Dragu Nicolae Marius Guță Nicolae, Manea Andreea-Marilena); **inserarea unor clauze cu caracter abuziv – interdicția notării la cartea funciară a promisiunilor, interdicția de a face aprecieri publice asupra oricărui aspect al relațiilor contractuale** (declarații martori/persoane vătămate Voevodschi Petru Cosmin, Vlăsceanu Ciprian Constantin, Bănică Mihai Ionescu Robert-George, Grigorescu Ion Sorinel etc.); **constatarea faptului că în urma recompartimentării, imobilul nu a mai putut fi identificat** (declarații martor Dragu Nicolae Marius, declarație persoană vătămată Dragu Nicolae Marius), **obstrucționarea accesului clienților în cadrul șantierelor pentru a verifica stadiul lucrărilor** (declarații martori Kivulescu Dragoș-Tiberiu, Popeangă Mariana).

Parchetul a mai apreciat că „strict juridic, ***nu se poate vorbi de o vânzare multiplă*** întrucât promisiunea de vânzare-cumpărare nu este un act translativ de proprietate, însă acest mod de operare din partea grupării relevă demersurile

care clienții au achitat avansuri de 90-95 % sau integral prețul unităților locative.

(….) Deși nu există probe certe care să ateste inducerea în eroare cu ocazia negocierii și încheierii antecontractelor de vânzare-cumpărare, ci doar indicii care pot fi calificate ca metode de marketing care să atragă clienții (prezentarea proiectelor în termeni superlativi), există probe certe care susțin ***inducerea în eroare cu ocazia executării antecontractelor de vânzare cumpărare sau după caz a contractelor de vânzare cumpărare***".

Completul de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție notează că baza factuală a acuzației de înșelăciune a fost stabilită de parchet, în principal, în legătură cu **executarea promisiunilor bilaterale de vânzare și a actelor adiționale** reținând mai multe situații :

1. situațiile în care imobilele sunt edificate parțial, se parcurg forțat cu încălcarea legii și a normelor secundare, procedurile de recepție, întabulare și apartamentare, **se încheie contractul de vânzare-cumpărare, dar unitățile locative nefiind finalizate nu intră în posesia cumpărătorilor.**

2. situațiile în care imobilele sunt finalizate complet, unitățile locative din cadrul acestora inclusiv mobilate, dar tot în urma procedurilor de recepție parțială, întabulare și apartamentare efectuate nelegal, (anumite unități locative sunt finisate complet inclusiv mobilate) **se semnează contractele de vânzare cumpărare însă condiționat de cedarea folosinței către dezvoltator, unitățile fiind disponibile începând cu anul 2024 în cadrul hotelului, deci în interesul grupării, care la rândul**

3. situațiile în care imobilele sunt edificate parțial, se parcurg forțat cu încălcarea legii și a normelor secundare, procedurile de recepție, întabulare si apartamentare, **dar se refuză sistematic încheierea contractului de vânzare-cumpărare.**

4. unitățile locative nu sunat finalizate sau după caz lucrările sunt în faze incipiente sau nici măcar demarate, clienților impunându-li-se **semnarea unor acte adiționale prin care termenele de predare se prelungesc sau după caz li se oferă imobile în alte corpuri, tot nefinalizate.**

Astfel, parchetul a considerat că se poate reține existența unei suspiciuni rezonabile cu privire la comiterea infracțiunii de înșelăciune prin:

i. Prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase

(finalizarea unor etape ale proiectelor, predarea apartamentelor către un număr mare de clienți, afirmarea unor procente mari de vânzări, respectiv epuizarea acestora, amânarea nejustificată și repetată a semnării contractelor prin prezentarea deformată a realității obiective și prin presarea clienților cumpărători să accepte alte termene și condiții dezavantajoase, impedimente false (inexistente) la semnarea contractului – neplata taxelor și impozitelor, argumente false privind întârzierea lucrărilor – vreme, pandemie, blocaje privind procurarea materialelor de construcție, război sau interdicții ale autorităților locale – primărie);

ii. Prezentarea ca mincinoasă a unei fapte reale (lipsa

pentru etajele superioare ale unor corpuri sau pentru întregul corp,

atribuirea unui alt sens unor documente urbanistice și prezentarea lor ca

având valențe de autorizare – certificatul de urbanism);

iii. Folosirea de mijloace frauduloase (vânzarea imobilelor

către alte persoane, condiționarea semnării contractului de vânzare de

asumarea unor noi obligații neinserate în promisiunea de vânzare, cum

ar fi cedarea folosinței pe o perioadă lungă de timp, intenția de a folosi

apartamentele edificate în interes propriu – pentru funcționarea

hotelului, grevarea fără notificarea clientului de sarcini în favoarea unor

terțe persoane sau membri ai grupării – ipoteci, inserarea unor clauze

abuzive – interdicția notării la cartea funciară a promisiunilor de

vânzare-cumpărare, interdicția de a face aprecieri publice asupra

oricărui aspect al relațiilor contractuale sub sancțiunea de daune de

valori supradimensionate pentru a descuraja orice demers judiciar al

clientului, recompartimentări efectuate în scopul îngreunării

identificării imobilului obiect al promisiunilor, obstrucționarea

51accesului clienților în cadrul șantierelor pentru a verifica stadiul

lucrărilor, vânzarea în bloc a unui număr mare de apartamente către

propriile societăți urmată la scurt timp de rezoluțiunea vânzării).

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de

Casație și Justiție consideră că pentru determinarea existenței unei suspiciuni

rezonabile cu privire la existența infracțiunii de înșelăciune ***trebuie clarificate o serie***

de instituții de drept civil, drept penal și din materia protecției consumatorului.

În această privință se impune clarificarea instituțiilor promisiunii bilaterale de vânzare, a contractului de adeziune și a noțiunii de clauză abuzivă.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție notează că în doctrina relevantă de drept civil (***Francisc Deak , Lucian Mihai , Romeo Popescu,*** Tratat de drept civil. Contracte speciale. Vol. I. Vânzarea. Schimbul. Ediția a VI-a, actualizată și completată, Ed. Universul Juridic, 2023, p. 55 -59) s-a arătat, în esență, următoarele în legătură cu ***promisiunea bilaterală de vânzare:***

Vânzarea, ca si orice alt contract, se încheie prin consimțământul părților.

Acordul de voință între părți este totdeauna necesar si, totodată, suficient – cu excepțiile prevăzute de lege – în vederea formării contractului.

Promisiunea de vânzare poate fi nu numai unilaterală, dar și bilaterală – de a vinde și cumpăra -, caz în care ambele părți se obligă să încheie în viitor, la prețul stabilit contractul de vânzare. Promisiunea bilaterală este – în raport cu contractul de vânzare -un antecontract, cu singura deosebire că în acest caz oricare dintre părți poate cere încheierea contractului. Dacă, de exemplu, părțile s-au obligat să vândă, respectiv să cumpere un apartament, contractul de vânzare nu este încheiat cât timp contractul nu se întocmește în forma prevăzută de lege (autentică). Vânzătorul nu a vândut, iar cumpărătorul nu a cumpărat, ci ambii s-au obligat numai să încheie contractul, deși s-au înțeles asupra bunului si asupra prețului, vânzarea nu poate fi considerată încheiată. În schimb, obligația de a încheia contractul în viitor (si cu respectarea dispozițiilor speciale, dacă este cazul) este valabilă. Obligațiile asumate de ambele părți sunt obligații de a face, corelative unor drepturi de creanță,

moștenire.

Pentru ca promisiunea bilaterală de vânzare să fie valabil încheiată, nu este necesar ca aceasta să respecte vreo condiție de formă, nici măcar în situația în care contractul de vânzare trebuie să se încheie în formă autentică cerută *ad validitatem* (de exemplu, are ca obiect un imobil). Soluția se impune în lumina art. 1.279 alin (1) Cod civil („Promisiunea de a contracta trebuie să conțină toate acele clauze ale contractului promis, în lipsa cărora părțile nu ar putea executa promisiunea"). Or, nu există niciun impediment ca părțile să încheie contractul în formă autentică atunci când promisiunea este constatată, de exemplu, printr-un înscris sub semnătură privată. Părțile trebuie să încheie contractul de vânzare în cadrul termenului prevăzut în promisiunea bilaterală de vânzare. Dacă părțile nu au prevăzut un termen pentru perfectarea vânzării, la sesizarea oricăreia dintre părțile contractante, instanța poate să 52fixeze termenul, cererea urmând să fie soluționată potrivit regulilor aplicabile ordonanței presedințiale. Si această cerere este supusă prescripției, care începe să curgă de la data încheierii promisiunii bilaterale de vânzare, iar termenul de prescripție aplicabil este cel general de 3 ani (art. 2.517 Cod civil).

Dacă la împlinirea termenului prevăzut în promisiunea bilaterală de vânzare una dintre părți refuză să încheie contractul de vânzare, cealaltă parte are la dispoziție mai multe posibilități:

a. *să solicite obligarea cocontractantului la plata de daune-interese,* conform art. 1.530 si urm. si art. 1.279 alin. (2) C civ. (ținând seama si de eventuala clauză penală stipulată). Evident dacă prejudiciul nu a fost evaluat convențional prin stipularea unei clauze penale, reclamantul va trebui să facă

b. *să solicite rezoluțiunea promisiunii cu obligarea cocontractantului la daune-interese* [art. 1.549 alin. (1) Cod civil]. Dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege, rezoluțiunea poate fi declarată unilateral (art. 1.552 Cod civil) sau poate opera de plin drept (art. 1.553 Cod civil);

c. atunci când și-a executat propriile obligații, iar bunul se mai află în patrimoniul promitentului-vânzător, *poate cere instanței să pronunțe o hotărâre care să țină loc de contract de vânzare* [art. 1.279 alin. (3) teza I si art. 1.669 alin. (1) Cod civil]. Prin hotărârea pronunțată, instanța va suplini consimțământul promitentului care a refuzat să încheie contractul de vânzare. În afara consimțământului părții care se opune la încheierea contractului, toate celelalte condiții de fond ale contractului de vânzare, respectiv capacitatea, obiectul (bunul vândut si prețul determinat sau, cel puțin, determinabil) si cauza, trebuie să fie îndeplinite;

d. dacă promitentul-vânzător înstrăinează bunul ce formează obiectul promisiunii, iar inalienabilitatea bunului a fost făcută opozabilă în condițiile prevăzute de art. 628 Cod civil, *promitentul-cumpărător poate să solicite anularea actului de înstrăinare încheiat cu încălcarea clauzei de inalienabilitate* [art. 629 alin. (2) Cod civil], la fel ca si în cazul promisiunii unilaterale de vânzare. Dacă bunul promis a fost înstrăinat, deși clauza de inalienabilitate a fost făcută opozabilă (de exemplu, prin notarea promisiunii bilaterale de vânzare în cartea funciară), promitentul-cumpărător poate intenta o acțiune în justiție cu două capete de cerere: prin primul capăt de cerere să solicite

repunerea părților în situația anterioară, iar prin cel de-al doilea capăt de cerere să solicite pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de contract de vânzare. În cazul în care clauza de inalienabilitate nu a fost făcută opozabilă în condițiile legii, actul de înstrăinare încheiat de promitentul-vânzător cu terțul de bună-credință nu poate fi anulat, dar promitentul-cumpărător are dreptul la daune-interese de la promitentul-vânzător (care si-a încălcat obligațiile asumate prin promisiunea bilaterală de vânzare).

Și în ceea ce privește promisiunea bilaterală de vânzare sunt valabile în totalitate cele menționate la promisiunea unilaterală de vânzare în legătură cu: 1) notarea în 53cartea funciară, potrivit art. 906 Cod civil; 2) prevederile art. 1.279 alin. (4) Cod civil (relative la convenția prin care părțile se obligă să negocieze în vederea încheierii ori modificării unui contract); 3) prevederile art. 1.670 Cod civil (în lipsă de stipulație contrară, sumele plătite în temeiul unei promisiuni de vânzare reprezintă un avans din prețul convenit).

Potrivit art. 2.386 pct. 2 Cod civil, beneficiază de ipotecă legală promitentul achizitor pentru neexecutarea promisiunii de a contracta având ca obiect un imobil înscris în cartea funciară, asupra imobilului respectiv, pentru restituirea sumelor plătite în contul acestuia. Textul are în vedere ipoteza în care promitentul-cumpărător a plătit, integral sau parțial, prețul convenit, iar dreptul său la restituirea acestor sume este garantat cu o ipotecă legală ce poartă asupra imobilului care urma să formeze obiectul contractului de vânzare ce nu s-a mai perfectat. Potrivit art. 37 alin. (6) din Legea nr. 7/1996 a cadastrului si a publicității imobiliare, „în toate cazurile când prin lege se acordă un privilegiu imobiliar sau o ipotecă legală pentru garantarea vreunui

creșt sau

situației în care părțile renunță în mod expres la acest beneficiu”. Ipoteca legală prevăzută de art. 2.386 pct. 2 din Codul civil se întabulează în cartea funciară, la cererea promitentului-achizitor, oricând în termenul stipulat în antecontract pentru executarea sa, dar nu mai târziu de 6 luni de la expirarea acestuia.

Potrivit art. 37 alin. (12) din Legea nr. 7/1996, „Promitentul achizitor al imobilului înscris în cartea funciară va putea cere, în temeiul înscrisului original al promisiunii de a contracta încheiate cu cel înscris în cartea funciară, înscrierea ipotecii legale asupra imobilului, pentru restituirea sumei plătite în contul acesteia. În acest caz, ipoteca se înscrie în termenul si condițiile prevăzute de Codul civil pentru notarea promisiunii de a contracta si se radiază, din oficiu, dacă imobilul este dobândit de către promitentul achizitor ori, în cadrul vânzării silite, de către un terț care nu este ținut să răspundă de obligațiile debitorului”. Art. 155 alin (3) din Regulamentul aprobat prin Ordinul directorului general al ANCPI nr. 600/2023 dispune că „Ipoteca legală se intabulează în temeiul înscrisului constatator al creanței garantate, în forma cerută de lege pentru validitatea actului”. Din aceste ultime două texte legale rezultă că nu este nevoie de forma autentică a înscrisului constatator al creanței garantate.

Relativ la ***contractul de adeziune și la clauzele abuzive*** în literatura juridică [***Flavius Baias (coordonator),*** Codul civil. Comentariu pe articole. Ediția 3, Ed. C.H. Beck, 2021] s-a arătat că tipul tradițional de contract este cel negociat, rezultat al discuțiilor libere dintre părți, contractul de adeziune are în vedere, așa cum indică denumirea, adeziunea unei părți la un act juridic bilateral al cărui conținut este prestabilit de celălalt contractant. Practic, opțiunea părții se rezumă în acest caz la a

conținută de art. 1175 Codul civil este discutabilă, deoarece pare să arate în teza întâi că este nevoie fie de impunerea clauzelor esențiale, fie de redactarea lor de către una dintre părți. Nu ne vom afla în situația unui contract de adeziune dacă una dintre părți a redactat în întregime clauzele esențiale ale unui contract, dar cealaltă parte beneficiază de posibilitatea de negociere a acestora. Nu va fi vorba despre un contract de adeziune nici atunci când o parte impune anumite clauze care nu sunt esențiale 54raportat la structura contractului proiectat, prin clauze esențiale trebuind înțeles aici stipulații care exprimă elementele esențiale ale contractului (a se vedea art. 1182 Cod civil).

Interesul practic al calificării unor contracte ca fiind de adeziune rezidă în regimul juridic diferit al acestora, în ce privește interpretarea contractului [a se vedea art. 1269 alin. (2) Cod civil] și prescripția extinctivă [a se vedea art. 2515 alin. (5) Cod civil].

Absența negocierii caracterizează contractul de adeziune, însă trebuie să se atragă atenția asupra faptului că, dacă ne aflăm în prezența unui astfel de contract, aceasta nu înseamnă automat că toate clauzele conținute de acesta sunt clauze standard, în accepția art. 1202 alin. (2) Cod civil. Aceasta pentru că o clauză standard trebuie să fie inclusă în contract fară a fi negociată cu cealaltă parte, dar în plus trebuie să fie stabilită în prealabil pentru o utilizare generală și repetată. Or, este posibil ca un contract de adeziune să se încheie fără ca partea care a impus clauzele să dorească o astfel de utilizare. Este însă fără îndoială că, în măsura în care toate caracteristicile sunt îndeplinite, un contract de adeziune poate cuprinde și clauze standard, iar, în situația în care acestea ar avea caracter neuzual, pentru a putea

cum rezultă din art. 1203 Cod civil.

Datorită faptului că presupun de regulă părți contractante aflate într-o situație de inegalitate economică, contractele de adeziune apar în practică, cu frecvență sporită, în raporturile dintre profesioniști și consumatori. Acest lucru determină incidența legislației speciale (a se vedea art. 1177 Cod civil), lipsa de negociere a contractului putând conduce la consecințe importante. Bunăoară, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori prevede că o clauză abuzivă este acea clauză care nu a fost negociată direct cu consumatorul și care, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Iar art. 6 din același act normativ dispune următoarele: „clauzele abuzive cuprinse în contract și constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege, nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula în continuare cu acordul consumatorului, numai dacă după eliminarea acestora mai poate continua.

Toate reglementările în materia protecției consumatorilor, naționale și internaționale, reprezintă norme care ocrotesc un interes general, și anume ocrotesc consumatorul inocent și fără posibilități de informare în fața profesioniștilor care, prin poziția lor, pot stipula în contractele pe care le încheie clauze abuzive, în detrimentul evident al consumatorului și în folosul lor exclusiv. Încălcarea unei norme imperative, care ocrotește un interes general, este sancționată cu nulitatea absolută, iar acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă extinctiv. Astfel, Legea nr. 193/2000, care este o transpunere în dreptul intern a Directivei 93/13/CEE/1993,

stipularea de clauze abuzive în contractele încheiate cu consumatorii". De asemenea, în art. 6 din același act normativ se prevede imperativ că „**clauzele abuzive cuprinse în contract (...) nu vor produce efecte asupra consumatorului (...)".** În art. 12 alin. 55(4) se prevede dreptul consumatorului „de a invoca nulitatea clauzei pe cale de acțiune ori pe cale de excepție, în condițiile legii". Constatarea unei clauze abuzive într-un contract obligă profesionistul să elimine acea clauză din toate contractele – art. 13 din Legea nr. 193/2000. Din interpretarea acestor texte ale legii interne, coroborată cu interpretarea art. 6 din Directiva 93/13/CEE/1993 reiese că este vorba de o nulitate absolută a clauzelor abuzive.

II.2.B. Instituții de drept penal: morfologia laturii obiective a infracțiunii de înșelăciune, cu particularizarea acesteia în domeniul imobiliar

Completul de judecători drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că era în sarcina parchetului să dovedească la standardul suspiciunii rezonabile următoarele aspecte:

a. Conduita făptuitorului: acțiune sau omisiune a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase ori ca mincinoasă a unei fapte adevărate;

b. Efectul pe plan psihic produs asupra victimei prin conduita făptuitorului: inducerea în eroare a victimei;

c. Conduita victimei induse în eroare: adoptarea unei decizii prin care sunt lezate drepturile și interesele sale patrimoniale.

Conduita făptuitorului: deși tipicitatea faptei nu este condiționată de existența unor acte materiale exterioare care să îi dea aparență de veridicitate, totuși trebuie avut în vedere că principiul minimei intervenții a dreptului penal face ca numai

orice minciună simplă percepută de o persoană dornică de înavuțire cu orice preț, orice strategie de persuadare sau orice tehnică folosită pentru influențarea deciziei unei persoane riscă să se transforme într-o faptă tipică; astfel, simpla afirmare a unui neadevăr sau publicitatea mincinoasă nu pot fi considerate ca fapte tipice de înșelăciune; deopotrivă, folosirea de afirmații total neverosimile nu poate fi considerată a întruni cerințele faptei tipice.

b. Efectul pe plan psihic produs asupra victimei prin conduita făptuitorului: crearea unei ***reprezentări distorsionate, eronate, sau false*** a realității care produce efecte cu privire la procesul decizional al victimei.

În doctrină (***G. Fiandaca, E. Musco***, Diritto penale, Parte speciale, quarta editione, Ed. Zanichelli, 2013, vol. II, p. 186) s-a arătat că se impune o ***interpretare restrictivă a erorii în care se află victima,*** fiind necesar a se reține acest efect în cazul în care făptuitorul produce victimei *falsa certitudine a realității*, precum și atunci când victima se află într-o *stare de dubiu relevant*, care implică acele forme de dubiu nedeterminat sau indefinit, în care victima, indiferent cât de atentă ar fi fost nu ar fi putut evita decizia păgubitoare; în aceste condiții, se poate aprecia că nu este îndeplinită cerința stării de eroare a victimei atunci când aceasta se află numai în dubiu cu privire la faptele sau împrejurările relevate de făptuitor și la credibilitatea acestora, neavând totală încredere în cele relatate de făptuitor. Această ipoteză relevă faptul că îndoiala victimei este creată de constatarea unor elemente concrete și specifice care pun la îndoială credibilitatea atitudinii făptuitorului și care, dacă ar fi investigate, ar fi condus la evitarea căderii în eroare.

56***c. Conduita victimei induse în eroare:*** conduita făptuitorului nu produce efecte

un comportament cu relevanță patrimonială, obiectivat într-o acțiune sau inacțiune aflată în ***legătură de cauzalitate directă cu producerea prejudiciului (conduită autopăgubitoare)***.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că față de materialul probator administrat până la acest moment în cauză ***nu sunt întrunite exigențele art. 5 parag.1 lit. c) și parag. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru ca acestea să constituie bază factuală pentru privarea de libertate a inculpaților pentru acuzația de comitere a infracțiunii de înșelăciune în condițiile în care:***

1. conduita inculpaților se obiectivează la nivelul suspiciunii rezonabile ***în acte de tergiversare sau de neexecutare cu rea – credință a obligației de a face*** rezultate din promisiunile bilaterale de vânzare. Astfel, ascunderea cauzelor pentru care nu sunt încheiate contractele de vânzare se plasează în contextul tergiversării sau neexecutării obligației de a face, neputând fi calificat drept act de inducere în eroare a promitentului – cumpărător care solicita executarea antecontractului;

2. deși parchetul a făcut referire la inducerea în eroare cu privire la executarea contractelor de vânzare nu a prezentat modalitatea în care aceasta s-a obiectivat, descrierea faptelor vizând promisiunile bilaterale de vânzare și actele adiționale acestora;

3. vremea nefavorabilă, pandemia Covid 19, războiul din Ucraina nu au fost analizate *in concreto* de procuror pentru a determina dacă acestea

societățile inculpaților ori dacă au fost apte să influențeze în concret prețul de construcție;

4. vânzarea imobilului care face obiectului unei promisiuni bilaterale de vânzare întocmite anterior dă naștere unui litigiu de natură civilă, iar parchetul nu a făcut dovada unei acțiuni concertate în acest sens a inculpaților;

5. plata drept avans a unui procent semnificativ din prețul de vânzare avea ca bază decizia promitentului cumpărător de a obține un preț avantajos dar și atrăgea după sine angajarea unui risc contractual;

6. impunerea unor clauze contractuale abuzive în actele adiționale la promisiunea de vânzare dădea posibilitatea anulării acestora;

7. impunerea unui contract de adeziune inclusiv în forma actului adițional la promisiunea bilaterală de vânzare nu constituie un act ce se poate încadra în tipicitatea infracțiunii de înșelăciune în raport de particularitățile cauzei;

57**8.** publicitatea excesivă a unui proiect imobiliar, acceptată inclusiv de autorități ale statului (Federația Română de Fotbal) nu poate fi calificată ca un act tipic de inducere în eroare;

9. nu este îndeplinită cerința stării de eroare a persoanelor vătămate atunci când aceasta se află numai în dubiu cu privire la faptele sau împrejurările relevate de inculpați și la credibilitatea acestora, neavând totală încredere în cele relatate de inculpați.

10. Încheierea contractului de vânzare cu privire la unitățile locative

contractuale, iar nu a formă de înșelăciune. Vânzătorul are trei obligații principale: 1 să transmită proprietatea bunului sau, după caz, dreptul vândut; 2 să predea bunul; vânzătorul este obligat să predea bunul vândut individual determinat și existent în momentul încheierii contractului *în starea în care se afla în momentul vânzării* [art. 1.690 alin. (1) Cod civil]; 3. să îl garanteze pe cumpărător contra evicțiunii si contra viciilor bunului.

II.3. În ceea ce privește infracțiunile de evaziune fiscală prevăzută de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 și folosirea creditului societății prevăzută de art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 241/2005

În prealabil se impun reținute câteva elemente ce țin de tipicitatea acestor infracțiuni cu privire la care trebuie stabilit dacă este satisfăcut standardul probator al suspiciunii rezonabile.

Potrivit art. 1 alin. (2) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, principiul sistemului comun privind TVA presupune aplicarea asupra bunurilor și serviciilor a unei *taxe generale de consum* exact proporțională cu prețul bunurilor și serviciilor, indiferent de numărul de operațiuni care au loc în procesul de producție și de distribuție anterior etapei în care este percepută taxa; la fiecare operațiune, TVA, calculată la prețul bunurilor sau serviciilor la o cotă aplicabilă bunurilor sau serviciilor respective, este exigibilă după deducerea valorii TVA suportate direct de diferitele componente ale prețului, sistemul comun privind TVA aplicându-se până la etapa de vânzare cu amănuntul, inclusiv.

De asemenea, conform art. 265 din Codul fiscal, *taxa pe valoare adăugată* este

prevederilor Titlului VII din Codul fiscal (Legea nr. 227/2015).

În raport de aceste norme, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție reține că TVA-ul este un impozit pe cifra de afaceri, perceput în fiecare stadiu al producției, ce se aplică într-o manieră proporțională cu prețul perceput de contribuabil, pentru orice bun livrat sau orice serviciu prestat către el și care poate fi dedus din totalul sumei datorate. La final taxa va fi suportată integral de consumatorul final.

58În legislația română, regimul deducerilor este prevăzut în capitolul X al Titlului VII din Codul fiscal, acest regim al deducerilor fiind armonizat cu Directiva 2006/112/CE care, în cuprinsul Titlului X, statuează asupra regimului deducerilor.

Chiar dacă nici reglementarea națională și nici cea europeană nu definesc noțiunea de *deducere*, precizează că acest drept de deducere ia naștere *la momentul exigibilității taxei* (conform art. 167 din Directiva 200/112, *dreptul de deducere ia naștere în momentul în care taxa deductibilă devine exigibilă).*

Pentru a benefica de deducerea TVA-ului este necesară îndeplinirea cumulativă a două condiții: prima condiție vizează elemente de fond, mai exact momentul la care dreptul de deducere ia ființă – **în momentul exigibilității TVA-ului**. A doua condiție este una formală, care impune contribuabilului **să dețină o factură întocmită în conformitate cu prevederile legii** și totodată să înscrie în decont TVA-ul colectat, aferent perioadei fiscale în cauză.

Dacă aceste condiții sunt îndeplinite, dreptul de deducere se exercită imediat, fără a putea fi restricționat de autoritățile fiscale.

În acest sens s-a pronunțat și Curtea de Justiție a Uniunii Europene care a

439/04) *și Recolta Recycling* (C-440/04), cauzele conexe *Optigen Ltd* (C-354-03), *Fulcrum Electronics Ltd* (C-355-03), *Bond House Systemy Ltd* (C-484/03), *Bonik* (C-285/11), *PPUH Stehcemp* (C-277/14), *SC C.F. SRL* (C-430/19)], potrivit căreia persoana impozabilă este inocentă în condițiile în care nu cunoaște ce s-a întâmplat în amonte sau în aval în lanțul livrărilor de bunuri și nu i se poate refuza exercitarea dreptului de deducere al TVA decât dacă se stabilește, pe baza unor factori obiectivi, că știa sau ar fi trebuie să știe că, prin achizițiile sale participă la o tranzacție în legătură cu evitarea frauduloasă a TVA-ului.

Potrivit acestei teorii, dreptul de a deduce taxa pe valoare adăugată plătită în amonte de către o persoană impozabilă pentru anumite tranzacții nu poate fi afectat de faptul că în lanțul livrărilor sau prestărilor din care fac parte aceste tranzacții există o tranzacție anterioară sau ulterioară viciată de o fraudă în materie de TVA, despre care persoana impozabilă nu știa sau nu avea posibilitatea să știe.

Astfel, în cauzele conexate *Axel Kitel* (C-439/04) și *Recolta Recycling* (C-440/04), Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că se poate refuza exercitarea dreptului de deduce al TVA doar dacă se stabilește, pe baza unor factori obiectivi, că persoana impozabilă știa sau ar fi trebuit să știe că, prin achizițiile sale, participă la o tranzacție în legătură cu evitarea frauduloasă a TVA-ului.

De asemenea, în hotărârea pronunțată în cauza *PPUH Stehcemp* (C-227/14), Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut că este sarcina administrației fiscale care a constatat fraude sau neregularități comise de persoana care a emis factura să stabilească, în raport cu elemente obiective și fără a solicita din partea destinatarului facturii verificări a căror sarcină nu îi revine, că acest destinatar știa sau ar fi trebuit

reiese că

într-o fraudă privind TVA-ul, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere [sens în care s-a făcut referire la cauza Bonik (C-285/11) punctul 45 și *cauza LVK-56* (C-643/11) punctul 64).

Tot în această cauză s-a reținut, la punctele 28 și 29 că, în ceea ce privește condițiile de fond, pentru a putea beneficia de dreptul de deducere trebuie, pe de o parte, ca persoana interesată să fie o persoană impozabilă și, pe de altă parte, ca 59bunurile sau serviciile invocate pentru a justifica dreptul de deducere să fie utilizate în aval de către persoana impozabilă în scopul operațiunilor taxabile ale acesteia și ca, în amonte, aceste bunuri să fie livrate sau aceste servicii să fie prestate de o altă persoană impozabilă, iar în ceea ce privește condițiile de formă, că este necesar ca persoana impozabilă să dețină o factură întocmită în conformitate cu articolul 22 alineatul (3) din Directiva TVA, în care să fie menționate în mod distinct, printre altele, numărul de identificare în scopuri de TVA pe baza căruia persoana impozabilă a livrat bunurile, numele și adresa completă ale acesteia, precum și cantitatea și natura bunurilor livrate, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reținut că printre condițiile dreptului de deducere nu figurează criteriul privind existența furnizorului bunurilor sau a dreptului acestuia de a emite facturi, furnizorul trebuind să aibă doar calitatea de persoană impozabilă în sensul articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva TVA.

S-a reținut că, potrivit articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva TVA*,* *persoană impozabilă* înseamnă orice persoană care, în mod independent, desfășoară activități economice de producător, de comerciant sau de prestator de servicii,

activitate economică nu este exclusă atunci când activitatea economică în cauză constă în livrări de bunuri efectuate în cadrul mai multor vânzări succesive, primul cumpărător și revânzător al acestor bunuri putându-se limita să ceară primului vânzător să transporte bunurile în cauză direct celui de al doilea cumpărător (a se vedea Ordonanța Forvards V, C-563/11, punctul 34, și Ordonanța Jagiełło, C-33/13, punctul 32), fără a dispune în mod necesar el însuși de mijloacele de stocare și de transport indispensabile pentru efectuarea livrării bunurilor în cauză.

În cauza *Uszodaépítő kft* (C-392/09), Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că, dreptul de deducere prevăzut la articolele 167 și 168 din Directiva 2006/112 face parte integrantă din mecanismul TVA-ului și, în principiu, nu poate fi limitat. Acesta se exercită imediat pentru totalitatea taxelor aplicate operațiunilor efectuate în amonte.

Totodată, s-a reținut că, din moment ce administrația fiscală dispune de informațiile necesare pentru a stabili că persoana impozabilă, în calitate de destinatar al operațiunilor în cauză, este obligată la plata TVA-ului, articolele 167, 168 și articolul 178 litera (f) din Directiva 2006/112 se opun unei legislații care impune, în ceea ce privește dreptul respectivei persoane impozabile de a deduce această taxă, condiții suplimentare care pot avea ca efect anihilarea exercitării acestui drept.

Cu privire la temeiul factual constând în acuzațiile de evaziune fiscală:

În ceea ce privește acuzațiile de evaziune fiscală în modalitatea prevăzută la art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că, parchetul a susținut

societățile din grupul fiscal operațiuni fictive, consecințele fiscale constând în denaturarea cheltuielilor și a TVA deductibilă, și pe cale de consecință, a obligațiilor fiscale către bugetul de stat.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că organul de urmărire penală și-a întemeiat acuzația și respectiv, propunerea de arestare preventivă, între altele, pe două mijloace de probă 60îndoielnice, și care, în aceste condiții, nu permit stabilirea la acest moment al procesului, al amplitudinii faptelor cercetate, esențială, de altfel, pentru a aprecia asupra necesității luării celei mai intruzive măsuri preventive.

Așa cum s-a arătat anterior, deși parchetul a strâns un număr extrem de ridicat de înscrisuri care impuneau o evaluare științifică complexă pentru stabilirea circuitului financiar și a relațiilor patrimoniale dintre societăți, cu toate acestea, ***a optat pentru procedeul probatoriu al constatării tehnico – științifice cu încălcarea dispozițiilor art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală în condițiile în care nu exista risc actual de dispariție sau de schimbare a acestor situații de fapt.***

Deși nu intră în competența funcțională a judecătorului de drepturi și libertăți să se pronunțe în acest stadiu procesual cu privire la excluderea probelor nelegal sau neloial administrate, cu toate acestea ***nu se poate reține la determinarea suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea infracțiunilor de evaziune fiscală un mijloc de probă asupra căruia planează dubii semnificative relative la legalitatea și loialitatea cu care a fost dispus și obținut în cauză.***

În acest sens este avută în vedere Decizia Curții Constituționale a României nr. 835/2017 prin care s-a reținut că ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc

de probă

procesul penal, înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală. Astfel, din interpretarea teleologică a reglementărilor procesual penale, *Curtea a constatat că regula este aceea că atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări*. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală.

În același registru urmează a fi menționate ***și rapoartele de control ale Direcției Generale Antifraudă Fiscală,*** invocate de parchet în susținerea acuzației și a propunerii de arestare preventivă, având în vedere perspectiva Curții Constituționale a României asupra acestora, expusă în Deciziile nr. 72/29 ianuarie 2019 și nr. 80/14.02.2024, Curtea constatând că niciun act întocmit în activitatea de control desfășurată de inspecția antifraudă fiscală în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.74/2013, anterior începerii urmăririi penale [„proces-verbal", „act de control", „explicații scrise solicitate în condițiile art.6 alin.(2) lit.f)", la care fac referire dispozițiile art.8 alin.(4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.74/2013], *nu poate fi calificat, sub imperiul actualului Cod de procedură penală, drept mijloc de probă, ci numai act de sesizare.*

În aceste condiții Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul

din grup și caracterul simulat al acestora au fost reținute în baza unor aprecieri subiective, având la bază elemente insuficiente precum cele menționate în referatul 61cu propunerea de arestare, și anume, operațiunile declarate de societățile din grup, sensul și trasabilitatea acestora, vectorul fiscal al entităților, declarațiile fiscale, comportamentul fiscal, operațiunile financiar-bancare efectuate, valoarea și sensul tranzacțiilor efectuate, profilul societăților furnizoare-structura acționariatului, obiectul de activitate, numărul și profilul angajaților.

În opinia completului de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție fapta a fost prezentată ca având o amploare semnificativă în lipsa unui mijloc de probă științific, anume o expertiză financiar contabilă și a unui probatoriu solid, motiv pentru care, la acest moment procesual, nu se poate stabili dacă fapta în conținutul acesteia prezintă acea amploare și acea gravitate care să justifice luarea unei măsuri preventive privative de libertate.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră, de asemenea, că reținerea unei suspiciuni rezonabile de comitere a acestei fapte nu se poate limita la constatarea unei neconcordanțe între realitatea scriptică și cea faptică sau la înregistrarea ca deductibilă a unei cheltuieli nedeductibile. De exemplu, ar fi incorect ca acestuia să i se stabilească obligații fiscale suplimentare motivat de faptul că în documentele contabile a fost înregistrată o factură având un alt furnizor decât cel real, nefiind luate în considerare respectivele cheltuieli, când în realitate sumele respective de bani au ieșit din patrimoniul societății.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de

și a art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 trebuie raportată *la aspectele economice ale operațiunii* și trebuie verificat în ce măsură prestațiile rezultate din documentele legale își au corespondent în realitatea faptică. Încheierea de către societățile din grup a unor contracte de intermediere și publicitate păgubitoare, lipsite de logică economică, astfel cum s-a precizat în referatul parchetului, cu referire la încheierea mai multor contracte prin care Nordis Management și nu numai, achiziționarea de servicii de intermediere imobiliară în schimbul unui comision stabilit procentual (2-6 %) sau valoric (sume de câteva mii de euro) de la societățile afiliate, nu este prin sine însăși de natură a dovedi caracterul simulat al acestor operațiuni, cu consecința înregistrării în contabilitate a unor operațiuni fictive.

În jurisprudența sa instanța supremă a apreciat că „prin înregistrarea unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale se înțelege întocmirea unor acte justificative false pentru cheltuieli care nu au fost făcute ori au fost mai mici decât cele consemnate în documentele justificative, iar pe baza acestor acte justificative false se operează și în celelalte documente contabile cheltuieli nereale, cu consecința diminuării venitului net și, implicit, a obligației fiscale către stat” *(I.C.C.J., Secția penală, decizia penală nr. 1113/2005)*

Tot astfel, nici achiziția unor alte servicii decât cele de intermediere, ca de exemplu, consultanță construcții, producție hardware, consultanță marketing, apreciate de parchet ca fiind activități greu cuantificabile, nu indică în mod necesar un comportament de tip evazionist, în lipsa verificării punctuale a realității economice a operațiunilor efectuate.

care depășesc necesitățile acestuia în activitatea pe care o desfășoară. În aceste 62condiții, astfel de cheltuieli permit contribuabilului să se sustragă de la plata obligațiilor fiscale fără a intra sub incidența dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. c). Fapta intră însă sub incidența dispozițiilor art. 9 alin. (1) lit. c) în cazul în care organul fiscal dovedește caracterul fictiv al cheltuielii.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție opinează nu se poate considera că dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 sunt aplicabile ori de câte ori se constată că s-a efectuat o cheltuială care nu este în interesul societății, deoarece echivalează cu încălcarea principiului legalității incriminării a pune semnul egalității între noțiunea de „cheltuială care nu este în interesul societății” cu noțiunea de „fictiv”. În aceste situații organele fiscale au posibilitatea de a considera o astfel de cheltuială ca fiind una nedeductibilă, din moment ce nu a fost efectuată în interesul societății, mecanism suficient pentru a garanta colectarea corectă a sumelor datorate bugetului.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că în cazul acestei infracțiuni trebuie făcută delimitarea între inexistența materială a operațiunii și inexistența juridică a acesteia. Inexistența materială a operațiunii juridice se poate reține în ipoteza în care operațiunea este complet inexistentă ca *negotium*, în realitate neexistând niciun corespondent, sub nicio formă, a operațiunii înscrise în documentele contabile, doar în acest caz putându-se reține tipicitatea faptei.

Prin raportare la probele administrate până la data formulării propunerii de luarea a măsurii arestării preventive în cauză Completul de judecători de drepturi

a. elementele probatorii de la dosar nu sunt în măsură să facă dovada fictivității materiale a fiecăreia dintre operațiunile evaluate și nici a amplorii activității infracționale pretins săvârșite de inculpați astfel încât să justifice dispunerea unei măsuri preventive privative de libertate;

b. procurorul nu a verificat dacă au existat sau nu servicii de intermediere imobiliară cu privire la fiecare dintre bunurile care au făcut obiectul promisiunilor de vânzare, ci doar pentru o parte a acestora;

c. parchetul nu a avut în vedere standardele rezultate din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, astfel cu au fost descrise mai sus;

d. parchetul a considerat în mod eronat că reprezintă operațiuni fictive, operațiuni care au fost apreciate ca având natura unor acte care nu au fost încheiate în interesul societății;

e. procurorul a apreciat în mod subiectiv ca fiind fictive, pe baza unor elemente probatorii insuficiente (precum sunt cele menționate în referatul cu propunerea de arestare) servicii de consultanță în construcții, producție hardware, consultanță marketing, prin raportare doar la lipsa unor angajați de profil care să presteze astfel de servicii. Or, atâta timp cât plata a fost realizată prin intermediul unor operațiuni bancare între societăți din cadrul aceluiași grup fiscal, lipsa angajaților nu constituie o probă suficientă pentru reținerea suspiciunii rezonabile de fictivitate a operațiunii economice;

f. Retragerea sumelor de bani în numerar de către prestatorul de

63economice, constituind un aspect adiacent care nu poate genera presupunerea rezonabilă cu privire la existența operațiunii de evaziune fiscală, organele fiscale având „pârghiile” necesare pentru stabilirea corectă a regimului fiscal aplicabil, integritatea bugetului de stat fiind în continuare protejată, putând fi însă reținută o infracțiune de fals sau o altă infracțiune.

Referitor la infracțiunea de stabilirea cu rea-credință de către contribuabil a impozitelor, taxelor sau contribuțiilor, având ca rezultat obținerea, fără drept, a unor sume de bani cu titlu de rambursări sau restituiri de la bugetul general consolidat ori compensări datorate bugetului general consolidat prevăzută de art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 241/2005, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că reprezintă o formă specială a infracțiunii de înșelăciune prin care contribuabilul prezintă reprezentanților organelor fiscale o situație care nu corespunde adevărului, în scopul de a obține un folos material injust în dauna statului.

În ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție notează că un contribuabil care este plătitor de TVA va înregistra în contabilitate atât o TVA colectată, cât și o TVA deductibilă. Aceasta deoarece orice persoană impozabilă înregistrată în scopuri de TVA are dreptul să scadă din valoarea totală a taxei colectate, pentru o perioadă fiscală, valoarea totală a taxei pentru care, în aceeași perioadă, a luat naștere și poate fi exercitat dreptul de deducere. TVA pentru care poate fi exercitat dreptul de deducere, denumită și TVA deductibilă, reprezintă totalul sumelor plătite de contribuabil cu titlu de TVA pentru bunurile, serviciile sau

sale. TVA colectată reprezintă totalul sumelor încasate de contribuabil cu titlu de TVA în urma vânzărilor realizate sau a serviciilor prestate de acesta. Prin urmare, din totalul TVA colectată, contribuabilul are dreptul să scadă TVA plătită, urmând să plătească la bugetul de stat doar diferența dintre TVA colectată și TVA dedusă. În cazul în care TVA plătită este mai mare decât TVA colectată, contribuabilul are dreptul să obțină restituirea de la bugetul de stat a diferenței de TVA plătită în plus de contribuabil.

Din probele administrate în cauză rezultă mai multe operațiuni de livrare cu T.V.A. 5% constând în vânzarea de imobile către persoane fizice, dar și încasarea T.V.A la momentul încheierii promisiunilor bilaterale de vânzare cumpărare.

În aceste condiții, eroare la determinarea cotei de T.V.A, prin stabilirea cotei de 5 % în loc de 19 % sau încasarea T.V.A în avans înainte de vânzarea imobilelor nu pot fi calificate ca acțiuni comise cu intenție de contribuabil constând în stabilirea cu rea-credință a unui impozit, taxă sau contribuție datorată bugetului general consolidat, mai ales în condițiile în care societățile beneficiau de consultanță fiscală, încheiau promisiunile notariale de vânzare, iar cu ocazia controalelor fiscale nu au fost sesizate nereguli în privința modalității de stabilire a T.V.A.

În plus, în condițiile în care promisiunile bilaterale de vânzare au fost reale, iar avansul a fost plătit în contul societății stabilirea eronată a cotei de T.V.A are natura unui diferend fiscal apt să conducă la emiterea unei noi decizii de impunere, iar nu la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 241/2005.

În consecință, față de probele administrate până la momentul formulării propunerii de arestare preventivă, Completul de judecători de drepturi și libertăți

suspiciunea rezonabilă cu privire la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 241/2005.

II. 4 Referitor la actele de aderare la un grup infracțional organizat, la actele de spălarea banilor proveniți din acuzațiile de înșelăciune și evaziune fiscală anterior menționate, precum și la actele de participație penală la evaziune fiscală și spălarea banilor

În primul rând, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că în condițiile în care, prin raportare la probele administrate până la momentul formulării propunerii de arestare preventivă, nu se poate reține suspiciunea rezonabilă cu privire la inițierea și constituirea unui grup infracțional organizat, nu se va reține, pe cale de consecință, nici suspiciunea rezonabilă cu privire la existența unor acte de aderare sau de sprijinire a unui grup a cărui morfologie nu poate fi determinată prin raportare la elementele de tipicitate prevăzute de norma de incriminare.

În al doilea rând, atâta timp când nu a fost probată la nivelul suspiciunii rezonabile comiterea de autor a infracțiunilor de evaziune fiscală prevăzute de art. 9 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 241/2005 și art. 8 alin. (1) și (2) din Legea nr. 241/2005 nu se poate reține nici suspiciunea rezonabilă relativă la existența unor acte de participație penală în forma complicității.

În al treilea rând, inexistența suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea infracțiunii predicat, atrage după sine imposibilitatea stabilirii la standardul suspiciunii rezonabile a infracțiunii de spălare a banilor, nici în forma autoratului și nici a participației penale la aceasta.

drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că, prin raportare la probele administrate până la data formulării propunerii de arestare preventivă, în lipsa îndeplinirii standardului probator al suspiciunii rezonabile, acuzațiile de constituire a unui grup infracțional organizat, înșelăciune (autorat și acte de participație), evaziune fiscală (autorat și acte de participație), precum și spălare a banilor (autorat și acte de participație) proveniți din evaziunea fiscală nu pot constitui temei factual pentru dispunerea vreunei măsuri preventive față de niciunuii dintre inculpații din prezenta cauză.

III. Evaluarea individuală a temeiurilor factuale: Acuzații cu privire la care, prin raportare la probele administrate până la data formulării propunerii de luare a măsurii arestării preventive se poate reține îndeplinirea standardului suspiciunii rezonabile pentru dispunerea unei măsuri preventive față de unii dintre inculpați

III.1. Cu privire la temeiul factual constând în acuzația de delapidare

În ceea ce privește acuzația de delapidare, așa cum rezultă din referatul cu propunerea de arestare preventivă, s-a susținut că fondurile constituite la nivelul societăților din grupul Nordis au fost delapidate prin mai multe modalități, între

65***acestea, transferuri către persoane fizice, transferuri către persoane juridice, afiliate grupului, plata salariilor și efectuarea de cheltuieli voluptorii.***

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că din probele administrate se poate reține existența unei suspiciuni rezonabile cu privire la săvârșirea unor acțiuni de scoatere ilicită de capital din patrimoniul NORDIS MANAGEMENT S.R.L. **numai cu privire la**

EMANUEL, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU și numai prin raportare la unele dintre temeiurile factuale reținute în referatul întocmit de parchet.**

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție notează că, așa cum s-a arătat și anterior, deși parchetul a strâns un număr extrem de ridicat de înscrisuri care impuneau o evaluare științifică complexă a optat pentru procedeul probatoriu al constatării tehnico – științifice cu încălcarea dispozițiilor art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală în condițiile în care nu exista *risc actual de dispariție sau de schimbare a acestor situații de fapt.*

Deși nu intră în componența funcțională a judecătorului de drepturi și libertăți să se pronunțe în acest stadiu procesual cu privire la excluderea probelor nelegal sau neloial administrate, acesta nu poate reține la determinarea suspiciunii rezonabile cu privire la comiterea infracțiunilor de delapidare un mijloc de probă asupra căruia planează dubii semnificative relative la legalitatea și loialitatea cu care a fost dispus și obținut în cauză.

În special în cazul acuzațiilor de delapidare **se impunea efectuarea unei expertize complexe contabile, financiare și fiscale** și pentru a determina în mod științific, între altele, situația contabilă a societăților NORDIS MANAGEMENT S.R.L., LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L., NORDIS MAMAIA S.R.L., NORDIS HERĂSTRĂU S.R.L. și NORDIS VIEW S.R.L., a existenței sau nu a profitului, a posibilității plăților anticipate a dividendelor (avans dividende) prin raportare la modul în care erau reflectate în evidențele contabile din fiecare an care a făcut obiectul investigației, a modalității de realizare a operațiunilor de compensare

Omisiunea procurorului de a parcurge procedeul probatoriu al expertizei a afectat în mod substanțial determinarea la standardul suspiciunii rezonabile a legalității tuturor tranzacțiilor societăților investigate pentru a putea stabili existența și amploarea actelor de delapidare.

În aceste condiții Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție va analiza dacă din celelalte probe administrate în cauză rezultă suspiciunea rezonabilă cu privire la comiterea actelor de delapidare.

În primul rând, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție reține că observațiile anterioare referitoare la lipsa investigării printr-o probă științifică complexă a circuitului financiar și a relațiilor patrimoniale dintre societăți, expuse cu ocazia analizării indiciilor privind infracțiunea de evaziune fiscală, sunt valabile și în ceea ce privește infracțiunea de delapidare, mai ales că aceleași tranzacții între societățile din grup sunt considerate a fi atât de natură a diminua masa impozabilă prin înregistrarea de operațiuni fictive în contabilitate, cât și de natură a diminua fraudulos activele societăților din grupul Nordis, prin delapidarea acestora.

66**În al doilea rând,** Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că anumite categorii de cheltuieli, cu privire la care s-au formulat aprecieri numai de ordin subiectiv, nu ar putea fi considerate, de principiu, ca înscriindu-se în mecanismul infracțional al delapidării, putând fi cel mult calificate ca fiind cheltuieli nedeductibile.

Astfel, prin raportare la probele administrate în cauză, până la data formulării propunerii de luarea a măsurii arestării preventive, Completul de judecători de

existența unor suspiciuni rezonabile referitoare la săvârșirea delapidării, prin plata salariilor, nefiind efectuate investigațiile care s-ar fi impus în raport de faptul că majoritatea lucrărilor de construcție s-au efectuat în regim de antrepriză și regie proprie.

Tot astfel, ***cheltuielile constând în achiziția de zboruri comerciale sau private***, ***autovehicule sau cheltuirea unor sume de bani cu titlu de protocol*** fac parte din strategia de imagine a oricărui întreprinzător privat, fără a putea fi calificate ca acte de delapidare.

Imaginea unui om de afaceri de succes poate avea un impact semnificativ asupra modului în care acesta este perceput în societate. Acest lucru se datorează unor fenomene psihologice precum *efectul halo* („Atunci când vedem o persoană prezentată ca un „om de afaceri de succes", suntem predispuși să generalizăm această trăsătură pozitivă și să o extindem la alte aspecte ale personalității sau competențelor sale") *și biasul de confirmare* („Odată ce avem o impresie inițială pozitivă despre o persoană, tindem să căutăm și să interpretăm informațiile ulterioare într-un mod care să confirme această inițială. Astfel, putem ignora sau minimaliza informațiile negative sau ambigue") astfel cum aceste noțiuni sunt explicitate de laureatul premiului Nobel în economie *Daniel Kahneman* în lucrarea *Gândire lentă, gândire rapidă* (Editura Publica, 2015).

În aceste condiții, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că ***nu există niciun temei pentru a considera aceste cheltuieli ca acte de delapidare***, ele fiind strict legate de strategia comercială și de modul în care un întreprinzător privat înțelege să își administreze

teoriei dezvoltate de Daniel Kahneman ca unul dintre exemplele de *gândire rapidă, intuitivă și emoțională*, care este responsabilă pentru deciziile luate în grabă, bazate pe impresii și asociații.

În al treilea rând, probele administrate până la data formulării propunerii de arestare preventivă și modul de descriere a actelor de delapidare, în special în raporturile cu alte societăți comerciale, fac ca în realitate configurația juridică a acuzației să nu fie cea de delapidare, ci infracțiunea de folosire cu rea – credință a creditului societății, prevăzută de art.272 alin.(1) lit. b) din Legea nr.31/1990.

Prin decizia Curții Constituționale nr. 256/2017 au fost surprinse cu acuratețe elementele de diferențiere ale conținutului celor două infracțiuni.

Astfel, s-a reținut că „infracțiunea de delapidare are ca obiect juridic special relațiile sociale de serviciu a căror formare și desfășurare implică o corectă gestionare și administrare a bunurilor mobile din patrimoniul unei persoane juridice, iar, ca obiect material, conform ipotezei normei de incriminare, bani, valori sau alte bunuri, fiind vorba despre o infracțiune ce are ca subiect activ o persoană care are 67calitatea de funcționar public în sensul legii penale. Curtea a reținut că persoana juridică ale cărei interese legale sunt ocrotite prin incriminarea faptelor arătate la art. 295 din Codul penal este o autoritate publică, o instituție publică sau o altă persoană juridică ce administrează sau exploatează bunuri proprietate publică. Elementul material al laturii obiective se realizează prin fapta de însușire, folosire sau traficare de bani, valori sau alte bunuri, în interes personal sau pentru altul. Prin „însușire” se înțelege scoaterea unui bun din posesia sau detenția unei persoane juridice dintre cele mai sus menționate și trecerea acestuia în proprietatea făptuitorului, așa încât

„Folosirea”, ca modalitate normativă de realizare a obiectului material al infracțiunii analizate, constă în scoaterea inițială a unui bun din posesia unei persoane juridice și în utilizarea lui, în folosul făptuitorului, urmată de readucerea bunului în patrimoniul din care a fost scos. „Traficarea”, în sensul aceleiași norme de incriminare, constă în scoaterea unui bun din patrimoniul unei persoane juridice și în utilizarea lui de către făptuitor în vederea obținerii unui profit, într-o manieră speculativă. Urmarea imediată constă în crearea unei stări de pericol pentru relațiile sociale referitoare la activitatea economică a persoanelor juridice avute în vedere, prin scoaterea bunului care formează obiectul material al infracțiunii din sfera patrimonială în care se găsea inițial și folosirea lui în interesul făptuitorului sau al altei persoane. Atingerea scopului săvârșirii faptei, respectiv obținerea unui folos sau satisfacerea unui interes pentru sine sau pentru altul, nu prezintă importanță pentru consumarea infracțiunii de delapidare, însă existența acestuia denotă săvârșirea cu intenție directă a infracțiunii. Curtea a constatat că, având în vedere pericolul social pe care faptele de delapidare îl prezintă, în general, pentru relațiile patrimoniale ale unei persoane juridice, legiuitorul a incriminat, prin art. 308 alin. (1) din Codul penal, infracțiunea de delapidare atunci când ea este săvârșită în mediul privat, respectiv atunci când faptele sunt comise de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice. Având în vedere conținutul constitutiv al infracțiunii de delapidare și pericolul social pe care faptele prin care aceasta poate fi realizată îl prezintă pentru relațiile sociale de natură patrimonială ale oricărei

persoane, Curtea a reținut că o atare reglementare legală nu este contrară caracterului necesar al incriminării astfel realizate și păstrează un just raport de proporționalitate între interesul general, circumscris imperativului respectării relațiilor sociale protejate de norma juridică în cauză, și cel individual, circumscris libertății persoanei de a exercita activități economice. Dimpotrivă, Curtea a constatat că pedepsirea faptelor de delapidare, în cazul săvârșirii lor în mediul privat, cu o pedeapsă ale cărei limite speciale se reduc cu o treime, realizează un just echilibru între nevoia de protecție a valorilor și relațiilor sociale anterior menționate, inclusiv prin intermediul normelor de drept penal, și severitatea pedepsei penale aplicabile. De asemenea, Curtea a reținut că, într-adevăr, împotriva persoanelor din mediul privat care săvârșesc fapte cauzatoare de prejudicii, poate fi angajată răspunderea civilă, de dreptul muncii sau altă formă de răspundere. Curtea a constatat, totodată, că pentru persoanele juridice din mediul privat, desfășurarea în mod corect a relațiilor sociale de natură patrimonială și a activităților cu caracter 68economic constituie o premisă importantă a însăși existenței lor. Prin urmare, având în vedere pericolul considerabil al faptelor de delapidare prin raportare la importanța valorilor sociale ocrotite prin norma de incriminare, Curtea a conchis că utilizarea de către legiuitor a forței de constrângere a statului, prin mijloace de drept penal, în cazul săvârșirii faptelor de delapidare în condițiile art. 308 alin. (1) raportat la art. 295 alin. (1) din Codul penal, este proporțională cu scopul urmărit, chiar și în condițiile în care alături de răspunderea penală pentru această infracțiune poate fi angajată și o altă formă de răspundere dintre cele anterior enumerate. În ceea ce privește susținerea autorilor excepției, conform căreia dispozițiile art. 272 din Legea

delapidare în mediul privat, Curtea a constatat că norma penală la care se face referire are un obiect juridic special restrâns, subsumat celui al infracțiunii reglementate la art. 308 alin. (1) din Codul penal, constând în relațiile sociale din domeniul de activitate al societăților, precum și faptul că **subiectul activ al infracțiunii prevăzute la art. 272 din Legea nr. 31/1990 are calitatea de fondator, administrator, director general, director, membru al consiliului de supraveghere sau director ori reprezentant legal al societății, neputând fi orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la art. 308 alin. (1) din Codul penal, respectiv orice persoană care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice dintre cele prevăzute la art. 175 alin. (2) din Codul penal ori în cadrul oricărei persoane juridice.** Prin urmare, Curtea nu a reținut suprapunerea obiectului de reglementare al art. 272 din Legea nr. 31/1990 cu cel al art. 308 alin. (1) raportat la art. 295 din Codul penal."

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că trebuie procedat la o analiză comparată a celor două infracțiuni, în condițiile în care prin raportare la pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de folosirea cu rea-credință a creditului societății prevăzute de art.272 alin.(1) lit. b) din Legea nr.31/1990 (închisoarea de la 6 luni la trei ani sau amenda) ***nu este posibilă dispunerea măsurii arestării preventive/arestului la domiciliu*** față de dispozițiile art. 223 alin. (2) din Codul de procedură penală, ***ci numai controlul judiciar.***

Subiectul activ în cazul infracțiuni de delapidare este funcționarul public sau

acestei infracțiuni. ***În cazul folosirii cu rea-credință a creditului societății subiect activ*** este fondatorul, administratorul, directorul general, directorul, membrul consiliului de supraveghere sau al directoratului ori reprezentantul legal. Autorul infracțiunii poate fi ***o persoană fizică, dar și o persoană juridică***, atunci când aceasta acționează ca fondator, administrator sau membru al consiliului de supraveghere. Administratorul de fapt nu poate fi subiect activ al acestei infracțiuni, prin raportare la modalitatea enunțiativă și limitativă de redactare a textului legal, concluzie desprinsă din enumerarea categoriei subiecților activi în care sunt incluși expres reprezentantul legal și administratorul statutar, or, administratorul de fapt nu este decât un reprezentant neconvențional care exercită prerogativele unui administrator statutar.

Subiectul pasiv în cazul infracțiuni de delapidare este orice persoană juridică, de drept public sau de drept privat. ***În cazul folosirii cu rea- credință a creditului***

societății subiect pasiv este doar o persoană juridică a cărei înființare și funcționare sunt guvernate de Legea nr.31/1990 (deci, sfera de aplicare a textului normativ este mai restrânsă decât cea antamată de norma de incriminare a delapidării).

Obiectul juridic principal în cazul infracțiunii de delapidare constă în relațiile sociale de serviciu îndeplinite de un funcționar public/privat în cadrul unei persoane juridice. Obiectul juridic secundar constă în relațiile sociale patrimoniale lezate de funcționarul public/privat în dauna patrimoniului persoanei juridice în cadrul căreia își exercită atribuțiile de serviciu.

În cazul folosirii cu rea-credință a creditului societății, **obiectul juridic principal** constă în relațiile sociale patrimoniale lezate de un subiect activ clar

În ceea ce privește conținutul constitutiv în cazul infracțiunii de delapidare, elementul material al laturii obiective nu poate fi decât o acțiune de însușire, folosire sau traficare. Însușirea, spre deosebire de celelalte două modalități normative, nu poate fi comisă decât prin transferul banilor, bunurilor sau altor valori din patrimoniul persoanei juridice de către funcționarul public/privat ***în patrimoniul propriu***. Astfel, prin raportare la textul incriminator – *pentru sine sau pentru altul* – arată scopul comiterii acțiunilor incriminate, însă însușirea – adică aproprierea banilor, bunurilor sau altor valori – trebuie să conducă în mod peremptoriu la exercitarea sau posibilitatea exercitării de către autorul infracțiunii, în persoană proprie, a atributelor dreptului de proprietate: *usus, fructus și abusus*. Or, elementul de dispoziție (*abusus*), cu cele două componente, dispoziția materială și cea juridică, nu poate fi exercitat decât pentru sine. Împrejurarea că emolumentul exercițiului atributelor dreptului de proprietate poate profita și altor persoane nu este de natură să conducă la concluzia că acțiunea de însușire s-a consumat și a produs efecte direct în patrimoniul unei terțe persoane, fără a fi făcut parte mai întâi din patrimoniul autorului infracțiunii. Pe cale de consecință, condiția *sine qua non* care fundamentează acțiunea de însușire este ca banii, bunurile sau alte valori să fie scoase din patrimoniul juridic al unei persoane juridice și integrate juridic în patrimoniul juridic al autorului infracțiunii, adică în patrimoniul persoanei fizice funcționar public/privat. **Urmarea imediată** constă într-un prejudiciu patrimonial cauzat subiectului pasiv. **Latura subiectivă:** intenția directă sau indirectă.

***În cazul folosirii cu rea- credință a creditului societății,* elementul material al laturii obiective** constă într-o acțiune de folosire a bunurilor sau a creditului

omisiunea de a acționa, garantarea obligațiilor subiectului activ, donații, prețuri subevaluate în tranzacțiile cu bunurile societății. Deci, sensul noțiunii de folosire nu trebuie confundat cu prerogativele dreptului de proprietate *usus și fructus*. **Urmarea imediată** constă într-o stare de pericol pentru societate din perspectiva patrimoniului sau într-un prejudiciu patrimonial. **Latura subiectivă:** fapta se comite cu intenție directă. **Mobilul:** folosirea să fie realizată într-un interes contrar interesului social (situație ce poate fi întâlnită atunci când subiectul activ poate acționa exclusiv în interesul unui terț). Acțiunea poate fi în interes personal atunci când nu există o disociere patrimonială, în sensul că subiectul activ acționează pentru propriul beneficiu, în funcție de calitatea subiectului activ – persoană fizică sau juridică. Acțiunea poate fi și pentru a favoriza o altă societate în care are un interes direct sau indirect, atunci când subiectul activ deține la societatea favorizată 70calitatea de acționar/asociat/director/administrator, el însuși sau o terță persoană pe care o controlează – în această situație persoana prin intermediul căreia se realizează interesul în societatea beneficiară a transferului de bunuri va avea calitatea de complice, nu de autor al infracțiunii prevăzute de prevăzute de art.272 alin.(1) lit. b) din Legea nr.31/1990).

În acest cadru trebuie distins, pe de o parte, între *interesul social și obiectul social* – cel dintâi vizează scopul urmărit de persoana juridică prin intermediul conducerii persoanei juridice, pe când cel de-al doilea vizează activitățile cuprinse în actul constitutiv al persoanei juridice. Pe de altă parte, trebuie distins între *interesul social și interesul asociaților* – distincția derivă din principiul fundamental al dreptului potrivit căruia persoana juridică (morală) este o persoană distinctă de

Având în vedere deosebirile arătate mai sus, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție opinează că nu poate exista, sub aspectul laturii obiective o suprapunere a elementelor constitutive a celor două infracțiuni, pentru a ne afla în prezența unui concurs de calificări juridice, prin raportare și la condițiile de existență ale calificărilor incompatibile (unitatea obiectului juridic protejat, unitatea de rezoluție infracțională).

În considerarea elementelor analizate anterior, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că se impune concluzia că funcționarul public/privat ***nu poate comite infracțiunea de delapidare atunci când bunurile scoase din patrimoniul persoanei juridice administrate intră direct în patrimoniul unei alte persoane juridice***, deoarece acestea nu au fost niciun moment parte a universalității de bunuri – patrimoniu – pe care o deține acesta, ci au fost transferate în patrimoniul unei persoane juridice distincte.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că este relevantă în cauză și reținerea caracteristicilor patrimoniului după cum urmează: *i. unicitatea* – fiecare persoană are un patrimoniu – preluată din teoria clasică – are la bază unicitatea persoanei; *ii. unitatea* – o persoană are un singur patrimoniu – preluată din teoria clasică – are la bază unicitatea persoanei fizice și juridice*; iii. divizibilitatea sau diviziunea patrimoniului* – teorie modernă a Codului civil – apărută din necesitățile moderne de a diviza patrimoniul unic în mai multe mase de drepturi si obligații privite ca universalități – diviziunea este permisă numai în cazurile și în condițiile prevăzute

patrimoniului în mai multe mase de drepturi si obligații privite ca universalități și a le afecta unui scop – afectațiunea este permisă numai în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

În acest context, și având în vedere prevederile art.34 alin.(1) din Codul civil conform căruia *„orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile și datoriile ce pot fi evaluate în bani și aparțin acesteia”,* trebuie reținut că în stabilirea situației de fapt raportarea trebuie realizată la prevederile juridice incidente acesteia, astfel încât să nu fie omise raporturile juridice în cadrul cărora este circumscrisă situația de fapt. Astfel, la momentul transferului unui bun din patrimoniul social al unei persoanei juridice A, administrate de subiectul activ X al presupusei infracțiuni de delapidare în 71patrimoniul social al unei alte persoane juridice B, în care subiectul activ X are un interes direct sau indirect prin persoana fizică Y sau juridică Z, patrimoniile implicate în tranzacție sunt cele ale celor două persoane juridice A și B, nu patrimoniile juridice ale persoanelor fizice. Prin urmare, nu este realizată tipicitatea faptei de delapidare în forma însușirii, ci este incident textul de la art.272 alin. (1) lit. b) din Legea nr.31/1990.

O astfel de ipoteză se relevă la nivelul suspiciunii rezonabile și în prezenta cauză cu privire la actele inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN**, **POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL**, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN** **și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU.**

Cu atât mai mult trebuie evidențiat faptul că în textul incriminator al art.295 alin.(1) din Codul penal este utilizată sintagma *„pentru sine sau pentru altul”*, teza I

a doua oricărei persoane – nedefinite, deci fără a exista vreo circumstanțiere așa cum există în cazul art.272 alin.(1) lit. b) din Legea nr.31/1990, respectiv o altă societate în care fondatorul, administratorul, directorul general, directorul, membrul consiliului de supraveghere sau al directoratului ori reprezentantul legal are un interes direct sau indirect.

La acest moment procesual, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu poate cenzura încadrarea juridică stabilită prin ordonanțele de continuare a efectuării urmăririi penale față de suspecți și de punere în mișcare a acțiunilor penale.

Fundamentarea unei propuneri de arestare preventivă pe temeiul de privare de libertate stipulat de art. 223 alin. (2) C.proc.pen. permite însă Completului de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție să evalueze corectitudinea încadrării juridice (fără a putea proceda la schimbarea acesteia) pentru a stabili dacă sunt întrunite cerințele legale pentru dispunerea măsurii preventive (de pildă, verificarea condiției ca maximul special al pedepsei închisorii prevăzut de legea penală pentru fapta care face obiectul acuzației penale să fie de 5 ani sau mai mare; ori pentru a face o corectă analiză a principiilor proporționalității și subsidiarității).

Astfel, în condițiile în care, față de limitele probatorii ale investigației efectuate până în prezent Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată lipsa de coerență a acuzației în materia infracțiunii de delapidare, putându-se reține din probele administrate până la data formulării propunerii de arestare preventivă acte specifice autoratului și participației

art.272 alin.(1) lit. b) din Legea nr.31/1990 **în privința inculpaților CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN**, **POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL**, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU. Față de limitele de pedeapsă prevăzute de norma de incriminare acestea justifică numai dispunerea măsurii controlului judiciar față de acești inculpați.**

Această măsură preventivă se învederează la acest moment procesual a fi singura aptă să aibă o bază factuală probată la nivelul suspiciunii rezonabile și să satisfacă totodată cerințele proporționalității și subsidiarității.

În al patrulea rând, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție constată că în privința cesiunii de părți sociale 72parchetul a minimizat importanța evaluării efectuate de HORWATH & HORWATH CONSULTING (o companie de consultanță imobiliară cu o reputație solidă și o experiență de peste 100 de ani în domeniul consultanței hoteliere, turismului și agrementului, oferind servicii de consultanță strategică, evaluare, *due diligence* și management de proiect), apreciind că lipsa de logică economică a operațiunilor juridice de cesiune a părților sociale conduce la reținerea acuzației de delapidare.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că numai aprecierile de ordin subiectiv nu pot constitui baza pentru reținerea la acest moment procesual a unei suspiciuni rezonabile cu privire la comiterea infracțiunii de delapidare în legătură cu cesiunea de părți sociale. În absența unui probatoriu adecvat administrat de procuror actele de cesiune continuă să își păstreze prezumția de legalitate, fiind circumscrise unei decizii de afaceri, iar nu unui act abuziv realizat de un funcționar privat în exercitarea

În al cincilea rând, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că în cazul complicității, săvârșirea actului contributiv cu intenție implică prevederea de către complice a faptei și a urmărilor acesteia, precum și a împrejurării că activitatea sa se alătură autorului în vederea săvârșirii faptei prevăzute de legea penală. Atât complicitatea materială, cât și cea intelectuală nu constituie fapte de pericol abstract, fiind în sarcina organelor judiciare de a determina dacă activitatea complicelui a produs o astfel de stare și, în cazul unui răspuns pozitiv, dacă fapta comisă de autor a fost facilitată de activitatea complicelui.

Activitatea complicelui trebuie să fie reală și efectivă, putându-se situa în timp chiar anterior luării hotărârii de către autor. Complicele prevede și urmărește/acceptă acțiunea/inacțiunea pe care urmează să o execute autorul/coautorul, urmările ei periculoase, dar și faptul că actul său se alătură activității realizate de autor/coautor, el dorind sau acceptând să faciliteze prin actul său comiterea faptei și producerea urmărilor prevăzute. Spre deosebire însă de autor, activitatea complicelui nu lezează nemijlocit valoarea socială, starea de pericol creată de acesta rezultând din aptitudinea actului său de a înlesni sau ajuta la comiterea faptei tipice de către autor.

În cazul complicității, legătura subiectivă dintre participanți poate fi *unilaterală (de la complice spre autor/coautori)*, când numai complicele are această reprezentare, nu și autorul, care nu cunoaște contribuția complicelui (complicele prevede și urmărește sau acceptă că activitatea sa se alătură faptei autorului/coautorilor) *sau bilaterală*, când atât autorul, cât și complicele au

legătură subiectivă trebuie să fie bilaterală, în cazul complicității aceasta poate fi și unilaterală integrându-se în fapta principală a autorului, chiar dacă acesta din urmă nu știe că este ajutat de complice. Trebuie totuși avut în vedere și faptul că spre deosebire de complicitatea materială (care produce efecte în planul laturii obiective, facilitând comiterea faptei tipice) unde legătura subiectivă poate fi și unidirecțională, în cazul complicității intelectuale care își produce efectele prin raportare la rezoluția infracțională a autorului este necesară cunoașterea de către acesta ori de către cel puțin unul dintre coautori a existenței actelor de complicitate.

73Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că prin probele administrate în cauză până la momentul formulării propunerii de arestare preventivă parchetul nu a dovedit la nivelul suspiciunii rezonabile existența unor acte de ajutorare reale și a unei legături subiective apte să releve participația penală a inculpaților **VICOL-CIORBĂ LAURA CĂTĂLINA**, **ȘAITOȘ BOGDAN ADALBERT**, **RĂILEANU SANDA**, **OPREA OANA CLAUDIA, IVAN GEORGE MARIAN, VASILE GABRIELA ALINA** și **MATEI CRISTIAN ANDREI** la acte abuzive realizate de funcționarii privați în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Astfel, față de considerentele de mai sus relative la echivocitatea acuzației de delapidare și la existența unor elemente care să justifice reținerea unui alt temei factual cu o altă configurație legală pentru care nu a fost începută urmărirea penală, de probele cu înscrisuri administrate în cauză, precum și de cele reținute la analiza acuzației de evaziune fiscală în ceea ce privește componenta relativă la fictivitatea tranzacțiilor, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți

a. actele inculpatului* IVAN GEORGE MARIAN (**director în cadrul Car Studio Detailing S.R.L., Constrom Group G.C. S.R.L., MBG Ideal Management S.R.L., XYZ Prosper Construct S.R.L. și Lampp Building Project S.R.L.) ***de încasare de sume de bani virate prin transfer bancar în conturile societăților enumerate anterior de la NORDIS MANAGEMENT S.R.L. și LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L, cu titlu de salarii ori contravaloare a unor facturi fiscale (care își mențin prezumția de legalitate) emise de societățile comerciale la care funcționa ca director ***nu pot fi calificate, prin raportare la probele administrate până în prezent, ca acte de ajutorare la comiterea unei infracțiuni;***

b. actele inculpatei* VASILE GABRIELA ALINA (**inspector/referent resurse umane, manager resurse umane, director general în cadrul Nordis Hotel S.R.L., NORDIS MANAGEMENT S.R.L., ADDICTED EVOLUTION S.R.L., MBG Ideal Management S.R.L., EXPERT CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L., NOBILEO REAL ESTATE S.R.L. și CONSTROM GROUP G.C. S.R.L., respectiv asociat și/sau administrator în cadrul ASAP WORD CONSTRUCTION S.R.L., MILLENNIUM EVOLUTION S.R.L., UNIVERSAL BUILDERS S.R.L. și UNIVERSE HOLDING S.R.L**) de încasare de sume de bani virate prin transfer bancar în conturile societățile enumerate anterior de la NORDIS MANAGEMENT S.R.L., LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L, NORDIS MAMAIA S.R.L. și NORDIS VIEW S.R.L., cu titlu de salarii, avans pre decontare, contract de

Flux 24

își mențin prezumția de legalitate) emise de societățile comerciale la care funcționa ca director, ***nu pot fi calificate, prin raportare la probele*** 74***administrate până în prezent, ca acte de ajutorare la comiterea unei infracțiuni;***

c. actele inculpatei **RĂILEANU SANDA (**director economic în cadrul Nordis Management S.R.L. care activitatea contabilă a societăților Hathor Trading Estate S.R.L., Car Studio Detailing S.R.L., Expert Construct Development S.R.L., Lampp Building Project S.R.L., Nobileo Real Estate S.R.L., Nordis Mamaia S.R.L., Addicted Evolution S.R.L., Nordis Hotel S.R.L.**)** ***realizate în exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice directorului economic, actele constând în efectuarea unor plăți*** (”avans”, ”avans asociat”, ”avans dividende”, ”avans spre decontare”, ”avansuri de trezorerie”, restituire împrumut”, ”avans salarii” ”cesiune părți sociale” și altele) ***sau în ridicarea de sume de bani în numerar pentru plata salariilor, ori de încasare în conturile personale a salariului nu pot fi calificate, prin raportare la probele administrate până în prezent, ca acte de ajutorare la comiterea unei infracțiuni;***

d. actele inculpatei **OPREA OANA CLAUDIA,** care în calitate de contabil a mai multor societăți a efectuat operațiuni în legătură cu conturile bancare la care era împuternicită, prin mijloace electronice de plată în sistem on-line (internet banking, userul și parola fiindu-i atribuite acesteia) și care a încasat salariile cuvenite în baza contractului de muncă, acționând în limitele atribuțiilor de serviciu ***nu pot fi calificate, prin raportare la***

unei infracțiuni;

e. actele inculpatului Matei Cristian-Andrei (șef birou/serviciu

administrativ, director general adjunct, manager achiziții, director, agent de

vânzări NORDIS MANAGEMENT S.R.L., EXPERT CONSTRUCT

DEVELOPMENT S.R.L., MBG IDEAL MANAGEMENT S.R.L., CAR

STUDIO DETAILING S.R.L., LAMPP BUILDING PROJECT S.R.L,

respectiv asociat și/sau administrator în cadrul LAMPP BUILDING

PROJECT S.R.L. AS CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., EXPERT

CONSTRUCT DEVELOPMENT S.R.L., MBG IDEAL MANAGEMENT

S.R.L., MPGS CT MANAGEMENT IDEAL S.R.L. și MPGS TREND

IDEAL CONSTRUCT S.R.L ***de a încasa în conturile personale sume de***

bani cu titlu de împrumut, avans mașină, plată salarii sau plată

dividende, respectiv în conturile societăților sume de bani cu titlu plată a

unor facturi (care își păstrează prezumția de legalitate), toate prin

viramente bancare, nu pot fi calificate, prin raportare la probele

administrate până în prezent, ca acte de ajutorare la comiterea unei

infracțiuni;

f. actele inculpatului SAITOȘ BOGDAN-ADALBERT (director

de program în cadrul Nordis Management S.R.L, respectiv asociat și/sau

75administrator în Nordis Building Management S.R.L., Nordis Hotel S.R.L.

și Nordis View S.R.L.) de a încasa în conturile personale sume de bani cu

titlu de dividende, salarii sau restituirea unor împrumuturi ori în conturile

societăților sume de bani cu titlu plată a unor facturi, toate prin viramente

prezent, ca acte de ajutorare la comiterea unei infracțiuni;

g. actele inculpatei VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA

(asociată în CAR STUDIO DETALING și HATHOR TRADIBG ESTATE)

de a încasa în conturile personale sume de bani cu următoarele titluri

”avans”, ”avans salarii” și ”salarii”, ”avans ciorbă vladimir”, întreținere ori

în conturile societăților sume de bani cu titlu plată a unor facturi (care își

păstrează prezumția de legalitate), toate prin viramente bancare ***nu pot fi***

calificate, prin raportare la probele administrate până în prezent, ca acte

de ajutorare la comiterea unei infracțiuni.

În cazul inculpatei ***VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA***, care nu figura în

niciuna dintre societățile considerate de procuror ca fiind „grupul Nordis”, acuzația

a fost realizată exclusiv prin folosirea unor prezumții judiciare care nu sunt apte sa

satisfacă suspiciunea rezonabilă cu privire la comiterea unor acte de complicitate,

procurorul considerând că „având în vedere profesia acesteia de avocat penalist

practicant, cunoaște foarte bine mecanismele infracționale, se implică doar când

este cazul (formularea de plângeri împotriva actelor întocmite de inspectorii) și

discret, **mai ales având în vedere calitatea de deputat** pe care a deținut-o în

perioada 2020-2024 din partea unui partid politic”.

În schimb, această din urmă apreciere a procurorului pune în discuție, față de

evoluția actelor de urmărire penală, ***existența unui caz de neloialitate procesuală***

obiectivat în deturnare a procedurii în condițiile în care calitatea de deputat a

inculpatei ***VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA*** era cunoscută de procuror pe

parcursul urmăririi penale.

de Casație și Justiție consideră că ceea ce determină o anumită competență personală a organelor judiciare și a judecătorului de drepturi și libertăți sesizat cu autorizarea unor procedee probatorii intrusive în viața privată ***este calitatea făptuitorului la momentul săvârșirii infracțiunii.***

În acest sens sunt și dispozițiile art. 48 din Codul de procedură penală care au ca premisă nu calitatea procesuală de inculpat, ci ipoteza pierderii sau dobândirii unei anumite calități substanțiale speciale „după săvârșirea infracțiunii ".

Ceea ce determină, în faza de urmărire penală, competența personală a unui anumit organ judiciar, ***este calitatea specială a făptuitorului și nu calitatea procesuală dobândită ulterior de acesta***, cu excepția actelor urgente prevăzute de art. 60 din Codul de procedură penală, ori a ipotezelor în cazul în care calitatea specială a făptuitorului nu a putut fi cunoscută de organul de urmărire penală.

În aceste condiții, cum situațiile de excepție nu pot fi reținute în cauză, având în vedere data acțiunii reținute în sarcina făptuitorului, precum și derularea 76activității de urmărire penală în cauză există indicii de ***deturnare a procedurii*** prin evitarea aplicării normelor relative la competența personală prin sesizarea judecătorului de drepturi și libertăți necompetent personal cu privire la autorizarea unor procedee probatorii pe parcursul urmăririi penale. Practic procurorul, deși avea cunoștință că între „făptuitorii" din investigația *in rem* se afla o persoană ce avea calitatea de deputat la data comiterii faptelor pentru care se efectua urmărirea penală a ales să sesizeze judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului București, în locul celui din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru autorizarea unor procedee probatorii.

natură la acest moment procesual să vulnerabilizeze baza probatorie propusă de parchet a fi evaluată pentru dispunerea unei măsuri preventive împotriva inculpatei ***VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA.***

În consecință, acuzația de delapidare nu poate fi reținută drept temei pentru dispunerea unei măsuri preventive cu privire la inculpații VICOL-CIORBĂ LAURA CĂTĂLINA, **ȘAITOȘ BOGDAN-ADALBERT, RĂILEANU SANDA, OPREA OANA-CLAUDIA, IVAN GEORGE-MARIAN, VASILE GABRIELA-ALINA și MATEI CRISTIAN-ANDREI.**

III. 2. Cu privire la temeiul factual constând în acuzația de spălare a banilor

Parchetul a reținut în cadrul acuzației de spălare a banilor conduita inculpaților după comiterea infracțiunilor predicat (delapidare, înșelăciune, evaziune fiscală, art. 8 din Legea nr. 241/2005).

Or, așa cum a fost demonstrat anterior numai cu privire la inculpații **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN**, **POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL**, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** pot fi reținute acte specifice autoratului și participației penale la externalizarea ilicită a unor sume de bani din societate.

În schimb, în privința inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN, POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU, ȘAITOȘ BOGDAN-ADALBERT, RĂILEANU SANDA, OPREA OANA-CLAUDIA, IVAN GEORGE-MARIAN, VASILE**

administrate până la momentul formulării propunerii de luare a măsurii arestării preventive, nu se poate reține suspiciunea rezonabilă cu privire la comiterea în calitate de autor sau participant a infracțiunilor înșelăciune și evaziune fiscală. În aceste condiții, lipsind suspiciunea rezonabilă cu privire la infracțiunea predicat nu se poate reține suspiciunea rezonabilă cu privire la comiterea spălării banilor.

Tot astfel, **cum în sarcina inculpaților VICOL-CIORBĂ LAURA CĂTĂLINA**, **ȘAITOȘ BOGDAN-ADALBERT, RĂILEANU SANDA, OPREA** 77**OANA-CLAUDIA, IVAN GEORGE-MARIAN, VASILE GABRIELA-ALINA și MATEI CRISTIAN-ANDREI nu poate fi reținută,** prin raportare la probele administrate până la momentul formulării propunerii de luare a măsurii arestării preventive, suspiciunea rezonabilă de comitere a unor acțiuni specifice participație penale la acte abuzive realizate de funcționarii privați în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu se poate reține nici suspiciunea rezonabilă cu privire la comiterea spălării banilor.

Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție consideră că în cauză nu pot fi reținute ca acte specifice spălării banilor:

1. Plățile realizate prin virament bancar a facturilor restante ori a celor care beneficiau de prezumția de legalitate;

2. Retragerile de numerar din conturile bancare în scopul achitării salariilor, materialelor de construcție ori a altor servicii care beneficiau de prezumția de legalitate;

3. Încasarea salariilor cuvenite în baza contractelor de muncă sau a

4. Plata împrumuturilor care beneficiau de prezumția de legalitate;

5. Plata taxelor și impozitelor la bugetul de stat;

6. Restituirea sumelor de bani plătite cu titlu de avans în cadrul promisiunilor bilaterale de vânzare;

7. Plățile efectuate în legătură cu îndeplinirea obligației legale de întreținere;

8. Plățile efectuate pentru servicii medicale.

Față de analiza realizată la **punctele I, II și III** prin prezentele considerente, prin raportare la probele administrate până la data formulării propunerii de arestare preventivă Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție apreciază că**:**

1. În privința inculpaților VICOL-CIORBĂ LAURA CĂTĂLINA, **ȘAITOȘ BOGDAN-ADALBERT, RĂILEANU SANDA, OPREA OANA-CLAUDIA, IVAN GEORGE-MARIAN, VASILE GABRIELA-ALINA și MATEI CRISTIAN-ANDREI nu se poate reține suspiciunea comiterii vreuneia dintre infracțiunile de care au fost acuzați și prin urmare lipsește temeiul factual necesar pentru dispunerea unei măsuri preventive în cauză.**

Chiar dacă inculpații **MATEI CRISTIAN ANDREI și VASILE GABRIELA ALINA** nu au formulat contestație în cauză constatarea nelegalității dispunerii măsurii controlului judiciar se va realiza în cadrul devoluat prin contestația parchetului, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție având obligația de a înlătura toate elementele de nelegalitate constatate în legătură cu hotărârea atacată.

penală de către inculpații **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN**, **POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL**, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN** și 78**POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** justifică luarea în acest cadru procesual a măsurii controlului judiciar, fiind satisfăcut astfel testul de proporționalitate și subsidiaritate în ceea ce privește măsura preventivă.

Pentru aceste considerente, Completul de judecători de drepturi și libertăți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție va admite contestațiile formulate de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală – Secția de Combatere a Criminalității Organizate** și de **inculpații CIORBĂ VLADIMIR RĂZVAN, VICOL-CIORBĂ LAURA CĂTĂLINA, POȘTOACĂ GHEORGHE EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE CRISTIAN, POȘTOACĂ FLORIN ALEXANDRU, ȘAITOȘ BOGDAN ADALBERT, RĂILEANU SANDA, OPREA OANA CLAUDIA** și **IVAN GEORGE MARIAN** împotriva încheierii/DL din data de 05 februarie 2025, pronunțate de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a penală, în dosarul nr. 652/2/2025 (393/2025).

Va desființa în totalitate încheierea atacată și rejudecând:

În baza art.227 alin. (1) din Codul de procedură penală **va respinge ca nefondată propunerea de luare a măsurii arestării preventive formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală – Secția de Combatere a Criminalității Organizate cu**

LAURA-CĂTĂLINA, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN, POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU, ȘAITOȘ BOGDAN-ADALBERT, RĂILEANU SANDA, OPREA OANA-CLAUDIA, IVAN GEORGE-MARIAN, VASILE GABRIELA-ALINA și MATEI CRISTIAN-ANDREI.

În baza 227 alin. (2) din Codul de procedură penală cu referire la art. 211 din Codul procedură penală va **dispune luarea față de inculpații CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU a măsurii preventive a controlului judiciar pe o durată de 60 de zile, începând cu data de astăzi, 14.02.2025 și până în data de 14.04.2025 inclusiv.**

Completul de judecători de drepturi și libertăți apreciază că luarea măsurii preventive a controlului judiciar este *necesară* pentru asigurarea scopului general al măsurilor preventive, potrivit art. 202 alin. 1 din Codul de procedură penală, în special acela de a asigura buna desfășurare a procesului penal și de a împiedica sustragerea inculpaților de la urmărire penală sau de la judecată, obligațiile impuse inculpaților în cadrul acestui control și supravegherea exercitată în vederea respectării acestora fiind de natură a garanta realizarea scopului pentru care măsura a fost instituită.

În același timp completul de judecători de drepturi și libertăți reține că măsura controlului judiciar prin ingerințele pe care le presupune în exercitarea unor drepturi fundamentale este *proporțională* cu situația care a creat-o și este necesară într-o societate democratică, având în vedere complexitatea procedurii în care sunt

chiar dispozițiile de rang constituțional ale art. 53 din Constituție prevăd că

79exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns dacă se impune, între altele, și pentru desfășurarea instrucției penale.

În conținutul acestui control ce va fi exercitat asupra inculpaților, pe lângă măsurile obligatorii prevăzute de lege -art. 215 alin. (1) din Codul de procedură penală, se apreciază că se justifică și impunerea celor facultative prevăzute de art. 215 alin. (2) lit. a), c) și f) din Codul de procedură penală, referitoare la obligația de a nu depăși limita teritorială a României, decât cu încuviințarea prealabilă a organului judiciar; de a purta permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; de a comunica periodic informații relevante despre mijloacele acestora de existență.

Cât privește restrângerea libertății de mișcare, prin interdicția de a părăsi teritoriul României pe durata controlului judiciar, așa cum a reținut Curtea Europeană în jurisprudența sa, în cazul în care restrângerea libertății de circulație este aplicată ca măsură preventivă în contextul procedurii penale în curs, legalitatea acesteia este strâns legată de existența unei infracțiuni prevăzute de legea internă la momentul faptelor și de o bănuială întemeiată că acuzatul a săvârșit infracțiunea în litigiu [*cauza Bevc împotriva Croației (dec.), 2020, pct. 48-53*].

Potrivit aceleiași jurisprudențe, o ingerință va fi considerată „necesară într-o societate democratică” pentru un scop legitim dacă răspunde unei „nevoi sociale imperioase” și, în special, dacă este proporțională cu scopul legitim urmărit și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt relevante și suficiente. Chestiunea dacă s-a realizat un echilibru just între interesul general și dreptul de a circula în mod liber al acuzatului se evaluează în funcție de toate

Tot astfel s-a arătat că nu este inacceptabil în sine ca statele să aplice diverse măsuri preventive care restrâng libertatea unui inculpat pentru a asigura desfășurarea eficientă a procesului penal și pentru a asigura prezența acestuia pe tot parcursul procesului [*cauza Hajibeyli împotriva Azerbaidjanului, 2008, pct. 60; cauza Pop Blaga împotriva României (dec.), 2012, pct. 159; Hristov împotriva Bulgariei (dec.)].*

Având în vedere natura infracțiunilor de care sunt acuzați inculpații, o supraveghere eficientă presupune și cunoașterea modalității în care aceștia își asigură mijloacele de existență.

Prin urmare:

În baza art. 215 alin. (1) din Codul de procedură penală, pe timpul cât se află sub control judiciar, va impune inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** respectarea următoarelor **obligații:**

a) să se prezinte la organul de urmărire penală, la judecătorul de drepturi și libertăți, la judecătorul de cameră preliminară sau la instanța de judecată ori de câte ori sunt chemați;

b) să informeze de îndată organul judiciar care a dispus măsura sau în fața căruia se află cauza cu privire la schimbarea locuinței;

c) să se prezinte la secția de poliție în raza căreia locuiesc, conform programului de supraveghere întocmit de organul de poliție sau ori de câte ori sunt chemați.

În baza art. 215 alin. (2) lit. a), c) și f) din Codul de procedură penală pe timpul

80**RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** să respecte următoarele **obligații:**

1. să nu depășească limita teritorială a României, decât cu încuviințarea prealabilă a organului judiciar;

2. să poarte permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; și

3. să comunice periodic informații relevante despre mijloacele acestora de existență.

În baza art. 215 alin. (3) din Codul de procedură penală va atrage atenția inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** că, în caz de încălcare cu rea-credință a măsurilor și a obligațiilor care le revin, măsura controlului judiciar poate fi înlocuită cu măsura arestului la domiciliu sau măsura arestării preventive.

În baza art. 215 alin. (4) din Codul de procedură penală supravegherea respectării de către inculpații **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** a obligațiilor care le revin pe durata controlului judiciar se realizează de către organul de poliție în a cărui rază teritorială se află locuința fiecărui inculpat, în condițiile legii.

Va dispune punerea de îndată în libertate a inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și**

preventivă nr. 1/UP în ceea ce îl privește pe inculpatul CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, nr.2/UP din 05.02.2025 în ceea ce o privește pe inculpata VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA, nr. 3/UP din 05.02.2025 în ceea ce îl privește pe inculpatul POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, nr. 4/UP din 05.02.2025 în ceea ce îl privește pe POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN, nr. 5/UP din 05.02.2025 în ceea ce îl privește pe POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU,

emise de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București, dacă nu sunt reținuți sau arestați în altă cauză.

Va constata că toți inculpații au fost reținuți 24 de ore, de la data de 03.02.2025 la 04.02.2025.

Cheltuielile ocazionate de soluționarea contestației formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală – Secția de Combatere a Criminalității Organizate vor rămâne în sarcina statului.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

DISPUNE

Cu majoritate:

Admite contestațiile formulate de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală – Secția de Combatere a**

Criminalității Organizate și de inculpații CIORBĂ VLADIMIR RĂZVAN, **VICOL-CIORBĂ LAURA CĂTĂLINA**, **POȘTOACĂ GHEORGHE**

ALEXANDRU, **ȘAITOȘ BOGDAN ADALBERT**, **RĂILEANU SANDA**,

OPREA OANA CLAUDIA și **IVAN GEORGE MARIAN** împotriva

încheierii/DL din data de 05 februarie 2025, pronunțate de judecătorul de drepturi și

libertăți din cadrul Curții de Apel București – Secția a II-a penală, în dosarul nr.

652/2/2025 (393/2025).

Desființează în totalitate încheierea atacată și rejudecând:

În baza art.227 alin. (1) din Codul de procedură penală **respinge ca nefondată**

propunerea de luare a măsurii arestării preventive formulată de Parchetul de

pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a

Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală –

Secția de Combatere a Criminalității Organizate cu privire la inculpații

CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA,

POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN,

POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU, ȘAITOȘ BOGDAN-ADALBERT,

RĂILEANU SANDA, OPREA OANA-CLAUDIA, IVAN GEORGE-MARIAN,

VASILE GABRIELA-ALINA și MATEI CRISTIAN-ANDREI.

În baza 227 alin. (2) din Codul de procedură penală cu referire la art. 211 din

Codul procedură penală **dispune luarea față de inculpații CIORBĂ VLADIMIR-**

RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-

CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU a măsurii preventive a

***controlului judiciar* pe o durată de 60 de zile, începând cu data de astăzi,**

14.02.2025 și până în data de 14.04.2025 inclusiv.

În baza art. 215 alin. (1) din Codul de procedură penală, pe timpul cât se află

POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, **POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN**

și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU respectarea următoarelor **obligații:**

a) să se prezinte la organul de urmărire penală, la judecătorul de drepturi și

libertăți, la judecătorul de cameră preliminară sau la instanța de judecată ori de câte

ori sunt chemați;

b) să informeze de îndată organul judiciar care a dispus măsura sau în fața

căruia se află cauza cu privire la schimbarea locuinței;

c) să se prezinte la secția de poliție în raza căreia locuiesc, conform

programului de supraveghere întocmit de organul de poliție sau ori de câte ori sunt

chemați.

În baza art. 215 alin. (2) lit. a), c) și f) din Codul de procedură penală pe timpul

cât se află sub control judiciar, impune inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-**

RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-

CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU să respecte următoarele

obligații:

1. să nu depășească limita teritorială a României, decât cu încuviințarea

prealabilă a organului judiciar;

2. să poarte permanent un dispozitiv electronic de supraveghere; și

3. să comunice periodic informații relevante despre mijloacele acestora de

existență.

82În baza art. 215 alin. (3) din Codul de procedură penală atrage atenția

inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-**

EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-

care le revin, măsura controlului judiciar poate fi înlocuită cu măsura arestului la domiciliu sau măsura arestării preventive.

În baza art. 215 alin. (4) din Codul de procedură penală supravegherea respectării de către inculpații **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** a obligațiilor care le revin pe durata controlului judiciar se realizează de către organul de poliție în a cărui rază teritorială se află locuința fiecărui inculpat, în condițiile legii.

Dispune punerea de îndată în libertate a inculpaților **CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA, POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN și POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU** de sub puterea mandatelor de arestare **preventivă nr. 1/UP în ceea ce îl privește pe inculpatul CIORBĂ VLADIMIR-RĂZVAN, nr.2/UP din 05.02.2025 în ceea ce o privește pe inculpata VICOL-CIORBĂ LAURA-CĂTĂLINA, nr. 3/UP din 05.02.2025 în ceea ce îl privește pe inculpatul POȘTOACĂ GHEORGHE-EMANUEL, nr. 4/UP din 05.02.2025 în ceea ce îl privește pe POȘTOACĂ NICOLAE-CRISTIAN, nr. 5/UP din 05.02.2025 în ceea ce îl privește pe POȘTOACĂ FLORIN-ALEXANDRU,** emise de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel București, dacă nu sunt reținuți sau arestați în altă cauză.

Constată că toți inculpații au fost reținuți 24 de ore, de la data de 03.02.2025 la 04.02.2025.

Cheltuielile ocazionate de soluționarea contestației formulate de Parchetul de

de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală – Secția de Combatere a

Criminalității Organizate rămân în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în camera de consiliu, astăzi, 14 februarie 2025.

Judecător de drepturi și libertăți Judecător de drepturi și libertăți

Mihail Udroiu Luminița Crișțiu-Ninu

MAGISTRAT-ASISTENT

Larisa Georgiana Radu

GREFIER

Adelina-Daniela Alexandru